

Acta curiae archiepiscopalis Olomucensis.

Nr. 1.

1911.

Nr. 19621.

ARCHIEPISCOPI ET EPISCOPI DITIONIS AUSTRIACAE

DILECTO AC VENERABILI CLERO SUO SALUTEM A DOMINO!

Venerabiles Fratres!

Praesules Vestri Vindobonae in Domino congregati gravissimum muneris sui officium esse duxerunt, literas pastorales verba tum consolationis tum exhortationis proferentes ad Vos, fratres carissimi, dirigere. Difficilia enim sunt tempora et periculis plena. Cum Mathathia debemus dicere: „Nunc confortata est superbia et castigatio et tempus eversionis et via indignationis. Nunc ergo, o filii, aemulatores estote legis et date animas vestras pro testamento patrum vestrorum et mementote operum patrum, quae fuerunt in generationibus suis“. ¹⁾ Jamjam adsunt illa tempora, de quibus Christus Dominus prophetavit: „Et eritis odio omnibus gentibus propter nomen meum. Et tunc scandalizabuntur multi et invicem tradent et odio habebunt invicem. Et multi pseudoprophetae surgent et seducent multos. Et quoniam abundavit iniquitas, refrigescet caritas multorum“. ²⁾ Quam plurimi catholici dicunt, si non verbis, saltem factis: „Venite et fruamur bonis et non praetereat nos flos temporis. Coronemus nos rosis, antequam marcescant, nullum pratium sit, quod non pertranseat luxuria nostra. Nemo nostrum exsors sit luxuriae nostrae, ubique relinquamus signa laetitiae, quoniam haec est pars nostra. Opprimamus pauperem justum et non parcamus viduae. Sit autem fortitudo nostra lex justitiae.“ ³⁾ Nostro quoque tempore saepissime verificatur dictum Spiritus sancti: „Impius, cum in profundum venerit peccatorum, contemnit“ ⁴⁾. Surgunt etiam nunc temporis pseudoprophetae, sicut Christus praedixit, et dant signa et prodigia, ita ut in errorem inducantur (si fieri potest)

etiam electi. ¹⁾ Quid igitur Nobis et Vobis, fratres carissimi, agendum et providendum est, ut animabus pretiosissimo Christi sanguine redemptis nunc temporis adeo periclitantibus quovis optimo modo succurramus et honorem Dei in terris augeamus? Respondet Simon Petrus, princeps apostolorum: „Fratres, sobrii estote et vigilate, quia adversarius vester diabolus tamquam leo rugiens circuit, quaerens, quem devoret. Cui resistite fortes in fide“. ²⁾ Et revera „haec est victoria, quae vincit mundum, fides nostra“. ³⁾ Justus juxta effatum Spiritus sancti ex fide vivit; ⁴⁾ eo magis igitur sacerdotes ex fide vivere debent, et tota vita sacerdotalis manifestatio quaedam et explicatio fidei catholicae sit, oportet. In omnibus Christi fidelibus fides est initium et radix et fons bonorum operum; eo magis in sacerdotibus fides catholica debet esse omnium laborum et studiorum principium et finis. Sacerdotes sine fide vel cum modica fide sunt „nubes sine aqua, quae a ventis circumferuntur, arbores autumnales, infructuosae, eradicatae“, ⁵⁾ sunt „cisternae dissipatae, quae continere non valent aquas“, ⁶⁾ sunt milites sine armis, sunt sal infatuatum, „ad nihilum valens ultra, nisi ut mittatur foras et conculcetur ab hominibus“. ⁷⁾

Ex fide supernaturali efflorescit fortitudo illa apostolica, qua in omnibus aerumnis et casibus adversis muneris nostri stamus immobiles et animis

¹⁾ I. Maccab. 2, 49—51.

²⁾ Matth. 24, 9—12.

³⁾ Sap. 2, 6—11.

⁴⁾ Prov. 18, 3.

¹⁾ Matth. 24, 24.

²⁾ I. Petr. 5, 8, 9.

³⁾ I. Joan. 5, 4.

⁴⁾ Rom. 1, 17.

⁵⁾ Ep. Jud. 12.

⁶⁾ Jer. 2, 13.

⁷⁾ Matth. 5, 13.

intrepidus, scientes ex fide revelata, quod proliemur proelia Domini. Eadem fides revelata edocet nos, quod Christus Dominus apostolos suos paulisper trepidantes consolatus est verbis: „Confidite, ego vici mundum.“¹⁾ Et cum apostoli in procella maris prae angustia cordis clamassent ad Dominum: „Salva nos, perimus!“ Christus tandem aliquando expergiscens increpavit eos dicens: „Quid timidi estis, modicae fidei? Tunc surgens imperavit ventis et mari, et facta est tranquillitas magna.“²⁾ Idem Dominus, qui omnipotentia sua imperavit ventis et mari, promisit ecclesiae suae, quod portae inferi non praevalerunt adversus eam. Et reversurus ad Patrem consolatus est apostolos dicens: „Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem saeculi.“³⁾ Revera, fratres carissimi, Dominus prope est, Dominus nobiscum est, adjuvans nos semper et dans fructus laborum nostrorum tempore praestituto a Patre. Non est causa nostra, quae agitur a nobis, sed est causa Dei omnipotentis, qui juxta Psalmistam⁴⁾ irridebit inimicis suis et subsannabit eos; est causa Domini, qui jurejurando promisit, se suos, qui in mundo sunt, non esse relicturum.

Confidite ergo, fratres carissimi, et estote viri, pleni Spiritu sancto et corroborati fortitudine apostolica. Nihil est Ecclesiae, operibus Dei et sacerdotum laboribus tam periculosum nihilque quod quemlibet progressum adeo impediatur, quam quaedam depressio animorum, quae inchoato nondum proelio jam omnia perdita autumat, et adhortationibus et conatibus aliorum respondere solet: „Quis contra torrentem? Quid proficit, quid proderit?“ Reminiscamini, venerabiles fratres, Deum esse robur nostrum; et si Deus nobiscum, quis contra nos? Mementote, fontes et radices actionum salutem animarum concernentium non solum consistere in conatibus nostris, sed multo magis in gratia Dei, qui etiam ex lapidibus potest suscitare filios Abrahae.⁵⁾ Deus omnipotens misit nos et praecepit nobis, docere omnes gentes et docere eos servare omnia, quaecumque mandavit nobis. Dei causam agimus, cuius angelus ad obiectionem: „Quomodo fiet istud?“⁶⁾ responsum dedit: „Quia apud Deum non erit impossibile omne verbum.“⁷⁾ Propterea, fratres carissimi, agite macti virtute in munere vestro et in officiis vestris! Habemus assistentiam Dei, cuius brachium nondum abbreviatum est et pugnat pro nobis. Habemus insuper gratiam muneri nostro sacerdotali divi-

nitus annexam, gratiam illam, quae est in vobis per impositionem manuum nostrarum. Rogamus Vos, venerabiles fratres, ut in dies magis resuscitetis hanc gratiam, qua Deus ipse sibi quasi officium imposuit, nobis omnia subsidia et adjumenta, ad salutem et efficacem curam animarum necessaria, subministrandi. Quo magis urget proelium et propriae vires deficiunt, eo magis indigemus auxilio de Sancto et tuitione de Sion. Vivamus igitur et operemur ex fide supernaturali, quae fides praestabit nobis firmissimam fiduciam, tandem aliquando vincendi vel potius emendandi inimicos Dei et adversarios Ecclesiae.

Nulla modo diffidendum est de Ecclesia et de fructu laborum nostrorum. Haec docet fides catholica. Nam divinus Salvator, qui nobiscum est usque ad consummationem saeculi, dixit: Coelum et terra transibunt, verba autem mea non transibunt. Attamen non solum fides revelata, sed etiam sana ratio et historia, quae est magistra rerum, docent, de Catholicismo nullo modo esse desperandum, sicut adversarii jactant. Ecclesia catholica est organismus in orbe terrarum maximus et firmissimus; regnum Dei, quod non est de hoc mundo, non solum est antiquissimum, sed etiam celeberrimum, amplissimum et in seipso maxime unitum, unitum quippe doctrina, sacramentis et hierarchia. Nullus alius organismus est taliter excultus et potest ubique terrarum tam efficacibus mediis finem suum assequi ac Ecclesia catholica. In quolibet etiam minori pago habet iste organismus saltem unum virum literis instructum, scilicet animarum curatorem, qui se totum servitio Ecclesiae solemniter voto mancipavit. Et in qualibet parochia habet iste organismus tabernaculum conventuum saltem unum, et qualibet dominica est concursus fidelium, quorum corda verbi Dei praedicatione et cultu divino concurrentibus quasi omnibus artibus humanis cum gratia divina, ad amorem Dei et aestimationem Ecclesiae sursum elevantur. Et uno eodemque die festo innumerabiles fere sacerdotes in numerosissimis ecclesiis verbis politis et doctis loquuntur ad populum et praedicant eandem prorsus doctrinam et eadem sacramenta et obedientiam erga eandem hierarchiam. Ubinam in orbe terrarum, venerabiles fratres, est organisatio tam late diffusa, tam firma, tam efficax? Et qua de causa sumus modicae fidei, cum insuper veritas divina et gratia Dei nobis assistant?!

Confidite igitur, fratres carissimi, et nolite timere! Dicamus et oremus cum beato Paulo apostolo: „Sicut abundant passionem Christi in nobis, ita et per Christum abundat consolatio nostra.“¹⁾

1) Joann. 16, 33.

2) Matth. 8, 26.

3) Matth. 28, 20.

4) Ps. 2, 4.

5) Matth. 3, 9.

6) Luc. 1, 34.

7) Luc. 1, 37.

1) II. Cor. 1, 5.

Sed oeconomiae gratiarum Dei proprium est, ut divinae gratiae, quae nunquam deest, semper correspondere debeat cooperatio nostra. Quocirca nos sacerdotes orare et confidere debemus, quasi a sola gratia dependeant omnia, et debemus insimul laborare omnibus viribus, quasi a sola cooperatione nostra sperandus esset fructus. Deus promissionibus suis non deerit et certissime operabitur, quod suum est. Si et nos operamur, quod nostrum est, cura nostra animarum proculdubio trigesimum aut sexagesimum aut etiam centesimum fructum dabit. 1) Et de hac cooperatione nostra tantopere necessaria adjungimus in sequentibus hortamenta et obsecrationes ad Vos, fratres carissimi.

Opus praecipuum cuiuslibet hominis atque eo magis cuiuslibet sacerdotis est sanctificatio sui ipsius. Si volumus juxta tesseram Pii X. gloriose regnantis omnia instraurare in Christo, necesse est, ut prius instauremus nos ipsos in Christo Jesu. Haec est reformatio maxime necessaria atque utilissima, reformatio in dies possibilis, reformatio neque fumum neque strepitum faciens, nec disputationes et lites pariens, utique vero saluberrimos fructus afferens. Haec insuper est reformatio, de qua in tremendo judicio primo loco nobis erit reddenda ratio; et nihil proderit coram omnipotenti iudice, si tempore vitae nostrae reformationem totius mundi necnon Ecclesiae instantissime poposcerimus, reformationem autem nostri ipsorum neglexerimus. Quapropter satage, venerabilis frater, quotidie in sanctificatione et reformatione tui ipsius procedere, ne cum aliis praedicaveris, ipse reprobus efficiaris. 2) En praesto sunt media sanctificationis plurima et efficacissima: oratio, examen conscientiae, adoratio sanctissimi Sacramenti, confessio, pia lectio, exercitia spiritualia. Gravissimum negotium cuiuslibet diei est progressus in sanctificatione nostra, ex quo progressu omnes labores nostri adiutorium Dei in dies maius haurient.

Ex studio seipsum in dies magis sanctificandi efflorescit exemplum bonorum operum, quod est evangelium vivum pro fidelibus. „Pietas ad omnia utilis“ 3) monet doctor gentium discipulum suum Timotheum. Pietas utilis, immo necessaria est ad curam animarum. Nam sacerdos, qui caritatem et gratiam sanctificantem non habet, est juxta Apostolum velut aes sonans aut cymbalum tinniens. 4) Numerosissima sunt dona, quae a sacerdotibus postulantur nostris praesertim temporibus. Sed donum praecipuum, quod

jure meritoque in quolibet sacerdote quaeritur, est donum sanctitatis vitae. Sacerdos, cuius vita Evangelio contraria est, est contradictio in semetipso et scandalum non solum coram Deo et ecclesia, sed etiam coram mundo. Homines saeculares saepissime obliviscuntur, omnes et proinde etiam se ipsos esse obligatos omni tempore ad servitium Dei; attamen nunquam obliviscuntur, sacerdotem totaliter esse mancipatum et obstrictum ad exemplum bonorum operum. Propterea, quae in aliis levia videntur, in sacerdotibus habentur graviora et oriuntur scandala. Homines saeculares e. g. frequentant spectacula, frequentant caupones et parvipendunt pericula animabus suis exinde imminetia; sed scandalizantur, si sacerdotes eadem spectacula eosdemque caupones frequentant, atque optime norunt, talia decoro clericali esse omnino contraria nec non esse occasionem proximam graviter peccandi. Ad nos sacerdotes et munus nostrum potissimum pertinet illud sancti Pauli: „Haec est voluntas Dei, sanctificatio vestra“ 1) et illud in Apocalypsi: „Qui justus est, justificetur adhuc et sanctus sanctificetur adhuc!“ 2)

Unacum pietate indiget sacerdos nostris praesertim temporibus scientia. „Labia enim sacerdotis custodient scientiam et legem requirent ex ore ejus, quia angelus Domini exercituum est“, 3) docuit propheta Malachias jam de sacerdotibus antiqui foederis. Scientia hodie dum est quasi regina mundi, et sub velamento et praetextu scientiae adversarii sanctae Ecclesiae aciem construunt et impetus in dies vehementiores faciunt contra veritatem divinitus revelatam. Opus est igitur, ut impetus huiusmodi armis ejusdem generis repellantur et profligentur. Militia sacra instructa sit oportet contra turmas magistrorum prurientium auribus. Quilibet sacerdos hoc saeculo debet esse apologeta tum vita tum doctrina et scientia sua, sicut monet beatus Paulus: „Potens sit exhortari in doctrina sana et eos, qui contradicunt, arguere. Sunt enim multi etiam inobedientes, vaniloqui et seductores, quos oportet redargui.“ 4) Sacerdotibus praecipua necessaria est scientia sacra. Ipsa est muneris eorundem et dicitur pro sacerdotibus merito sacramentum octavum. Omnes disciplinae sacrae colendae sunt, maxime autem pro indigentia temporum illa disciplina, qua redditur rationabile obsequium nostrum. Etiam disciplinae saeculares, si tempus permittit, colantur eo praesertim fine, ut earum subsidio veritas revelata melius defendatur.

Venerabiles Fratres! Amate et scrutamini scripturas! Nolite pati jacturam temporis! Discite ab ad-

1) Matth. 13, 8.

2) I. Cor. 9, 27.

3) I. Tim. 4, 8.

4) I. Cor. 13, 1.

1) I. The's. 4, 3.

2) Apoc. 22, 11.

3) Malach. 2, 7.

4) Tit. 1, 9—11.

versariis! Quot sunt doctores, qui totas pene noctes insomnes ducunt et super elucubrationes suas vigilant, ut demonstrent religionem Christi esse inanem et Ecclesiam eius funditus evertendam. Et nos, quos dixit Dominus non servos, sed amicos suos, et quibus concredidit animas pretiosissimo ipsius sanguine redemptas, poterimus quaerere otium cum dignitate vel poterimus indulgere allotriis? Venerabiles Fratres, „caritas Christi urget nos“. 1) Pericula animarum et necessitates Ecclesiae expostulant ab unoquoque nostrum labores assiduos et strenuos. Ecclesia catholica æquiparanda est domui gravi incendio manu adversariorum devastandæ. Tempore incendii non quæritur, quid sit strictum cuiuslibet officium, forsitan documentis statutum, sed unusquisque, qui est bonæ voluntatis, quantum potest, tantum audet. Sic et nos, zelo domus Dei incensæ, debemus laborare unitis et totis viribus. Labor autem noster sit præter curam animarum maxime studium scientiarum. In clero sunt permulta ingenia sagacia. Consulendum et magnopere incutiendum est, ut quilibet sacerdos sibi eligat disciplinam præamatam, in qua, quin necessaria in aliis disciplinis negligat, excellere studeat. Tali modo patria mox abundaret sacerdotibus revera doctis ad decus et maximam utilitatem ecclesiarum. Hac ratione cito citius conticesceret rumor ille de inferioritate scientifica cleri, et homines, quos vocant intelligentes, quatenus devierint a recto tramite, facilius invenirent reditum ad Ecclesiam. Quapropter, venerabilis frater, labora sicut „bonus miles Christi Jesu, in omnibus labora, opus fac evangelistæ, ministerium tuum imple!“ 2)

Hac occasione iterum atque iterum Vos exhortatur, fratres carissimi, ut strenue et collatis viribus adlaboretis ad ideam universitatis catholicæ propagandam et ad foundationem dictæ universitatis Salisburgi instituendæ efficaciter promovendam.

Ad principales sacerdotum labores pertinent prædicatio verbi Dei et catechisatio parvulorum. Aevum nostrum præ se fert characterem quendam materialisticum. Studia hominum magis apparent defixa in terrenis, et sensim sine sensu etiam Christifideles obliviscuntur moniti doctoris gentium: „Quæ sursum sunt, quærite, ubi Christus est in dextera Dei sedens, quæ sursum sunt, sapite, non quæ super terram.“ 3) Contra hoc studium terrestre, quod est concupiscentia oculorum, concupiscentia carnis et superbia vitæ, est remedium prædicatio verbi Dei et institutio

juventutis christiana. Verbum Dei juxta sanctum Paulum 1) est vivum et efficax et penetrabilius omni gladio ancipiti. Sed efficacia ista plane mirabilis inest solummodo prædicationi clare conceptæ et pie præmeditatæ. Studium igitur et meditatio prædicationi verbi Dei sive in ecclesiis sive in scholis instituendæ præcedant, necesse est. Catholica institutio juventutis per catechesin eo gravioris est momenti, quia institutio hæc pro majori parte discipulorum est unicus per totam vitam cursus systematicus de doctrina et vita christiana. Longe maior pars hominum ad summum tantum scit et tantum exercet de religione christiana, quantum in scholis per catechistam didicerit et assuetus fuerit. Depositum fidei, quod in cordibus discipulorum reposuerit catechista, est illa summa, ex cuius abundantia per totam vitam hauriendum erit, ex quo amplius elucet, catechesin esse rem gravissimi momenti. In ætate tenera est tempus acceptabile et in juventute sunt dies salutis, quando innocentia cordis unacum virtutibus infusis offert catechizantibus terram bonam et optimam, quæ suo tempore dabit fructum centuplum. Unde iterum atque serio inculcamus, catechesin esse rem maximi momenti eamque proinde diligenti præparatione indigere. Eja, fratres carissimi! Christus Dominus præcepit nobis: „Euntes in mundum universum prædicate evangelium omni creaturæ.“ 2) Creaturæ Dei prædilectæ sunt proculdubio parvuli, quia divinus Salvator ait: „Sinite parvulos et nolite eos prohibere ad me venire, talium enim est regnum cælorum.“ 3)

Pro cura animarum et universim pro toto munere sacerdotali magnopere commendanda est urbanitas quaedam in consuetudine hominum, urbanitas scilicet sacerdotalis, quæ est flos et fructus virtutum sacerdotalium, scilicet humilitatis, mansuetudinis, caritatis, temperantiæ, castitatis. Nemo non scit, quantopere urbanitas præsertim ab hominibus cultioribus æstimetur et quomodo defectus quidam urbanitatis in cura animarum radix gravissimorum malorum esse possit. Divina Sapientia nos admonet: „Fili, in mansuetudine opera tua perfice et super hominum gloriam diligeris. Quanto magnus es, humilia te in omnibus et coram Deo invenies gratiam. Altiora te ne quæsieris et fortiora te ne scrutatus fueris. Sed quæ præcepit tibi Deus, illa cogita semper.“ 4) Hæc cogitando et in mansuetudine et humilitate agendo et conversando amabili illa urbanitate præditi erimus, qua Christifideles obedientia ac reverentia erga sacerdotes faciles redduntur.

1) II. Cor. 5, 14.

2) II. Tim. 2, 3; 4, 5.

3) Col. 3, 1.

1) Hebr. 4, 12.

2) Marc. 16, 15.

3) Matth. 19, 14.

4) Eccli. 3, 19—22.

Magnopere Vobis venerabiles fratres, commendamus mutuam caritatem, fraternitatem ad invicem, solidaritatem clericalem. Psalmista ait: „Ecce, quam bonum et quam jucundum habitare fratres in unum!“¹⁾ Et in Proverbiis legimus. „Frater, qui adjuvatur a fratre, quasi civitas firma.“²⁾ Et Christus, rex et exemplar sacerdotum, docet: „Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos, ut et vos diligatis invicem. In hoc cognoscent omnes, quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem.“³⁾ Ex mutua caritate et fraternitate oritur solidaritas cleri, nostris temporibus adeo necessaria. Sicut Christus prædixit,⁴⁾ odit nos mundus. Ecclesia eiusque ministri fere undique circumdantur inimicitiis. „Anticlericalismus“ est tessera eorum, qui convenerunt in unum adversus Dominum et adversus Christum ejus. Quo major est numerus inimicorum nostrorum, eo magis necessaria est solidaritas cleri. „Omne regnum in seipsum divisum desolabitur et domus super domum cadet“,⁵⁾ ita monet Christus Dominus. Adhortamur Vos, fratres carissimi, verbis sancti Pauli: „Obsecro itaque vos, ut digne ambuletis vocatione vestra, qua vocati estis, cum omni humilitate et mansuetudine, cum patientia supportantes invicem in caritate, solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis.“⁶⁾ Absit igitur a clero omne genus zelotypiæ, quæ satis frequenter occurrit intr clericos. Zelotypia est filia invidiae. Caritas est virtus divina, invidia et zelotypia adversantur caritati et proinde sunt vitia capitalia, radices peccatorum, ex quibus caterva vitiorum pullulat. Abundet ergo caritas uniuscuiusque vestrum ad invicem!⁷⁾

Militia sacra est juxta mentem salvatoris acies bene ordinata. Summo Pontifici subditi sunt episcopi et episcopis subditi sunt sacerdotes. Inter singulos gradus hierarchicos intercedit relatio, quæ a canonistis dicitur majoritas et obedientia. Obedientia canonica est elementum constitutivum Ecclesiæ, et sacerdos, qui detrahit superioribus obedientiam, conculcit, quantum ad ipsum pertinet, fundamentum Ecclesiæ. Eximiis præconiis celebratur in sacris literis virtus obedientiæ. „Melior est obedientia, quam victima.“⁸⁾ „Multo melior est obedientia quam stultorum victimæ.“⁹⁾

„Mens justi meditatur obedientiam.“¹⁾ Monemus igitur Vos, venerabiles fratres, verbis sancti Pauli: „Obedite præpositis vestris et subjacete eis. Ipsi enim pervigilant quasi rationem pro animabus vestris reddituri, ut cum gaudio hoc faciant et non gementes. Hoc enim non expedit vobis.“²⁾ Unde etiam sanctus Augustinus monet: „Neque imperare inferioribus potest, nisi superiori se ipse subjiciat. Et hæc est pax, quæ datur in terra hominibus bonæ voluntatis: hæc vita consummati perfectique sapientis.“³⁾ Et revera, uti testatur historia Ecclesiæ, non expediunt clero inobedientia et insubordinatio. Quotiescunque enim subtrahere cæperunt episcopi obedientiam Summo Pontifici debitam, illico facti sunt famuli potestatis sæcularis, quæ dominabatur in ipsos. Et quotiescunque sacerdotes subtraxerunt obedientiam episcopis debitam, facti sunt subditi et servi plebis necnon domagogorum, qui dominabantur cum austeritate et potentia in clerum. Et quia inobedientia ex superbia procedit et quia Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam, sæpenu-mero sacerdotes inobedientes quasi in pœnam insubordinationis suæ facti sunt servi passionum suarum, immo etiam circa fidem naufragium passi sunt. Sacerdos vere obediens omnia mandata superiorum et maxime decreta Summorum Pontificum suscipit cum reverentia filiali. Persuasum enim habet, quod Summus Pontifex, quippe qui super custodiam positus est,⁴⁾ melius scit, quid Ecclesiæ et clero prosit. Et si quid statuitur, cuius ratio in momento non apparet aut quod minus opportunum videtur, sacerdos vere obediens nihilominus promptum obsequium præstabit. Scit enim, iudicium de necessitate et opportunitate legum ecclesiasticarum esse præpositorum et non subditorum. Et tale obsequium est quam maxime meritorium. Servate igitur et defendite, fratres carissimi, obedientiam canonicam et quo magis ipsi obedientiam colueritis, eo perfectius et lubentius subditi Vestri obedientiam Vobis præstabunt.

Imperium nostrum, qua late patet, contentionibus scatet politicis, nationalibus et socialibus. Juxta monitum Apostoli „Nemo militans Deo implicat se negotiis sæcularibus“⁵⁾ sacerdotes hisce contentionibus ne se immisceant, nisi eo consilio, ut ubique locorum principia catholica observentur et res ad eorundem principiorum tramitem componantur. Clerus juribus politicis, quippe quæ omnibus civibus competunt, utatur,

1) Ps. 132, 1.
2) Prov. 18, 19.
3) Joan. 13, 34. 35
4) Joan. 15, 19.
5) Luc. 11, 17.
6) Ephes. 4, 1—3.
7) II. Thess. 1, 3.
8) I. Reg. 15, 22.
9) Eccle. 4, 17.

1) Prov. 15, 28.
2) Hebr. 13, 17.
3) Ex libro S. de sermone Domini in monte.
4) Habacuc 2, 1.
5) II. Tim. 2, 4.

sed cum moderamine, quod ex dignitate status clericalis, ex officio boni exempli nec non ex fine Ecclesiae desumendum est. Clerus persuasum habeat, optimam curam animarum etiam apicem artis politicæ esse. Inhærentes axiomatici ab ipso Domino statuto: „Reddite, quæ sunt Cæsaris, Cæsari, et quæ sunt Dei, Deo“¹⁾ sacerdotes ab officiis patriotismi numquam et nullo modo deficient et pro temporum indigentia explicabunt fidelibus verba Pauli apostoli: „Non est potestas, nisi a Deo; quæ autem sunt, a Deo ordinatæ sunt Ideo subditi estote propter conscientiam. Reddite omnibus debita, cui tributum, tributum, cui vectigal, vectigal, cui honorem, honorem.“²⁾

Episcopis alte persuasum est, clerum ad id quoque vocari, ut actionem, quam socialem vocant, juxta spiritum Ecclesiae et doctrinam a Leone XIII. f. r. traditam promoveat et evolvat, attentis regionum et populi necessitatibus. Clerus vero huic actioni salubriter intentus semper præ oculis habeat, ut, dum terrenis indigentibus levamen aliquod affert, Christi spiritum in christiana plebe vivificet. Insuper memor sit clerus in actione sua sociali jam memorati moniti apostolici: „Nemo militans Deo implicat se negotiis sæcularibus.“³⁾ Ideo in institutionibus æconomicis et industrialibus regendis nonnisi consulto Ordinario partes præcipuas agat, nec inconsulto Ordinario munus præsidis aut arcarii pecuniarum subeat. Ad actionem cleri socialem pertinet etiam cura de associationibus catholicis e. g. magistrorum, juvenum, opificum, operariorum. Clerus ipsis invigilet et operam impendat, quin tamen his intentus ea, quæ stricte sunt muneris sui, negligat.

De cætero, fratres carissimi, sentite cum Ecclesia. Cavete ab erroribus huius sæculi, præprimis ab erro-

ribus Modernistarum, quorum deliramenta Summus Pontifex Pius X. gloriose regnans jam identidem condemnavit. In dies magis urget pugna inter fidem et infidelitatem. Sunt hostes intra muros et extra muros. Nam modernistæ veniunt ad vos in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces.¹⁾ Attendite ergo ab hisce falsis prophetis! Adversarii isti eo periculosiores sunt, quo magis valet de ipsis verbum Domini: „Et inimici hominis domestici ejus.“²⁾ Urget intra muros pugna cum modernistis et extra muros pugna contra Rationalismum, Materialismum et Anarchismum. Negantur dogmata fundamentalia revelationis, creationis, redemptionis, immo negatur ipsa existentia historica Christi Jesu. Crescunt vi et numero molimina contra thronos et altaria. Augetur audacia inimicorum Christi per inertiam multorum fidelium, quorum caritas refrigescit. Monemus igitur Vos, venerabiles fratres, verbis Mathathiae morituri: „Nunc ergo, o filii, æmulatores estote legis et date animas vestras pro testamento patrum vestrorum.“³⁾ Summus Pontifex Pius X. gloriose regnans inimicos crucis Christi iisdem armis repulsurus est, quibus ipse Dominus de mundo, qui in maligno erat, et de satana victoriam reportavit. Propterea restauraturus est omnia in Christo. Collaboremus, fratres carissimi, cum summo duce nostro et instauremus nos et gregem nostrum in Christo. Vigilate et orate: „Vita vestra abscondita sit cum Christo in Deo.“⁴⁾ Laborate in vinea Domini cum fiducia, expectantes beatam spem.

Benedictio Dei omnipotentis Patris † et Filii † et Spiritus sancti † descendat super vos et labores vestros et maneat semper!

Vindobonae die 16. Novembris 1910.

Antonius Josephus Cardinalis Gruscha, Archiepiscopus Viennen.

Georgius Cardinalis Kopp, Episcopus Vratislaven.

Leo Cardinalis de Skrbensky, Archiepiscopus Pragen.

Joannes Cardinalis Puzyna, Episcopus Cracovien., per ipsius Auxiliarem Anatolium, Episcopum Irenopolitan.

Joannes Cardinalis Katschthaler, Archiepiscopus Salisburgen.

Franciscus Sal., Archiepiscopus Olomucen.

Andreas, Archiepiscopus Leopoliën. Ruthenorum.

Josephus, Archiepiscopus Leopoliën. Latinorum.

Josephus, Archiepiscopus Leopoliën. Armenorum.

¹⁾ Matth. 22, 21

²⁾ Rom. 13, 1. 5. 7.

³⁾ II. Tim. 2, 4.

¹⁾ Matth. 7, 15.

²⁾ Matth. 10, 36.

³⁾ I. Maccab. 2, 50.

⁴⁾ Col. 3, 3.

Franciscus, Archiepiscopus Tyrien. et Coadjutor Viennen.
Vincentius, Archiepiscopus Jadren.
Franciscus Borgia, Archiepiscopus Goritien.
Joannes Bapt., Episcopus Parentin. et Polen.
Michael, Episcopus Lavantin.
Philippus, Episcopus Spalaten. et Macarscen., per Vincentium, Archiepiscopum Jadren.
Colomannus, Episcopus Tricalen., Apostolicus Vicarius castrensis.
Josephus Gregorius, Episcopus Ragusin., per Vincentium Archiepiscopum Jadren.
Leopoldus, Episcopus Secovien.
Franciscus, Episcopus Catharen.
Joannes Bapt., Episcopus S. Hippolyti.
Constantinus, Episcopus Premislien. et Samborien. Ruthenorum.
Antonius, Episcopus Veglen.
Antonius Bonaventura, Episcopus Labacen.
Balthasar Episcopus Gurcen.
Josephus Sebastianus, Episcopus Premislien. Latinorum.
Leo, Episcopus Tarnovien.
Jordanus, Episcopus Pharen., per Vincentium, Archiepiscopum Jadren.
Josephus, Episcopus Reginae-Hradecen.
Coelestinus, Episcopus Tridentin.
Gregorius, Episcopus Stanislaoopolitan. Ruthenorum, per Constantinum, Episcopum Premislien.
Ruthenorum.
Paulus, Episcopus Brunen.
Josephus, Episcopus Brixinen.
Josephus, Episcopus Budvicen.
Rudolphus, Episcopus Lincien.
Josephus, Episcopus Litomericen.
Franciscus Petronio, Vicarius Capituli Tergestin.

Nr. 1383.

PROMULGATUR DIES ORDINATIONIS AD SUBDIACONATUM.

Ctihodní bratři v Kristu!

Slova, která božský Spasitel pronesl ke svým apoštolům, když je poprvé vysílal, aby vstoupili jakoby do noviciátu své budoucí, celý svět obsahující a pronikající působnosti a ještě před jeho zraky podali důkazy své poslušnosti a zmužilosti, své moudrosti a věrnosti, slova: „Žeň zajisté mnohá, ale dělníků málo,“¹⁾ t. j. počet lidí, kteří pomoci potřebují, pro sv. evangelium mysl mají vnímavou a tudíž pro království Boží dozárali, jest veliký, ale mužů ochotných a schopných, aby lid tento nezištně vedli, jemu pravou spásu hlásali a dobře mu radili, jest málo — tato slova platí i dnes. I dnes ještě, po 2000letém bezmála hlásání evangelia jest žeň mnohá, ale dělníků málo; nebo z 1536 millionů lidí, kteří zeměkouli obývají a kteří jsou všichni povoláni, by vstoupili do království

¹⁾ Matth. 9, 37.

Ehrwürdige Brüder in Christus!

Die Worte, die der göttliche Heiland an seine Apostel richtete, als er sie das erstmal aussandte, damit sie gleichsam in das Noviziat ihrer künftigen weltumfassenden und weltdurchdringenden Tätigkeit eintreten und noch unter seinen Augen Proben ihres Gehorsams und Mannesmuten, ihrer Klugheit und Treue geben, die Worte: „Die Ernte ist groß, der Arbeiter aber sind wenige“,¹⁾ d. i. die Menge des hilfsbedürftigen, für das Evangelium empfänglichen, für das Reich Gottes reifen Volkes ist groß, der Männer aber, die bereit und tüchtig wären, diesem Volke selbstlose Führer, wahre Heilsboten und wohlmeinende Berater zu sein, sind wenige — sie gelten auch heute noch. Auch heute noch nach fast 2000 Jahren der Verkündigung des Evangeliums ist die Ernte groß,

¹⁾ Matth. 9, 37.

Božího na zemi, do sv. církve katolické, jenom asi 265 milionů, tedy dobrá šestina celého obyvatelstva náleží církvi katolické. Kdyby bylo více dělníků, musilo by býti také daleko více katolíků. Než slova božského Spasitele: „Žeň zajisté mnohá, ale dělníků málo“ platí netoliko o zemích, které sv. katolickou víru ještě nepřijaly, ona platí poměrně také o milované arcidioecesi naší, zvláště pak o pruské části její, kdyžť na jednoho kněze již nyní asi 1500 duší připadá, ať nic nedáme o nových a nemálo obtížných úkolech, s nimižto správa duchovní za naší doby zvláště v místech průmyslových četné dělnictvo zaměstnávajících bývá spojena. A přece i nám, jižto nedostatku duchovenstva za nynější doby výchově křesťanské tak nepříznivé se obáváme, platí napomenutí sv. Pavla k žákovi jeho Timotheovi, jež biskupem Efešským posvětil: „Rychle ruky na žádného nevzkládej, aniž buď cizích hříchů účasten,“¹⁾ spoluviny totiž na všem, co zlého páchají kněži nehodní, ukvapeně vysvěcení.

Toto napomenutí bylo napomenutím k opatrnosti a výstrahou před spoluvinou na cizích hříchích netoliko pro Timothea, nýbrž i pro všechny nástupce apoštolů všech věků i ve dnech tísnivého nedostatku duchovenstva, a je napomenutím i pro mne, kdykoli mám udělovati svátost svěcení na kněžství.

Než kdy pak biskup „rychle“ čili ukvapeně vzkládá ruce? Když světí kleriky na kněze, ba již na podjáhnny dříve, než dospěli do předepsaných let aneb obdrželi prominutí nedospělosti; když to činí dříve, než svěcenci nabyli potřebného vzdělání v bohosloví, jakož i dříve, než podali záruku, že budou po kněžsku žíti a o spásu duší horliti. O prvních dvou požadavcích není těžko se přesvědčiti; křestní list a zkoušky ze studií bohoslovných vydávají o nich svědectví. Těžší však úkol jest přesvědčiti se o zmíněné záruce. Řád seminární jest uzda toliko zevnější a po vysvěcení sama sebou odpadá; zpovědník nesmí svědčiti, a byť i tázáno bylo duchovenstvo a lid, veřejná pověst nesrovnává se vždy se soukromým životem, a pak i stranicví a předsudek, zevnější zjev a příjemné chování mohou v omyl přivéstí úsudek. Ale Písmo

¹⁾ I. 5, 22.

der Arbeiter sind wenige; denn von den 1536 Millionen Menschen, welche den Erdball bewohnen und die alle, in das Reich Gottes auf Erden, in die hl. katholische Kirche, einzutreten, berufen sind, gehören nur etwa 265 Millionen, also nur ein guter Sechstheil der Gesamtbevölkerung der hl. katholischen Kirche an. Wäre die Zahl der Arbeiter größer, müßte auch die Zahl der Katholiken viel größer sein. Aber die Worte des göttlichen Heilandes: „Die Ernte ist groß, der Arbeiter aber sind wenige“ gelten nicht bloß von jenen Ländern, welche zum hl. katholischen Glauben noch nicht bekehrt sind, sie gelten verhältnismäßig auch von unserer lieben Erzdiözese, insbesondere von dem preußischen Teile derselben, wenn schon gegenwärtig in derselben auf einen Priester etwa 1500 Gläubige fallen, nicht zu gedenken der vielen neuen und beschwerlichen Aufgaben, mit welchen die Seelsorge in unseren Tagen insbesondere in den Industrieorten mit ihren zahlreichen Arbeitern verbunden zu sein pflegt. Und doch gilt auch uns, die wir bei dem der christlichen Erziehung heutzutage so abholden Zeitgeiste einen größeren Priestermangel zu befürchten haben, die Mahnung, die der hl. Paulus an seinen Schüler und Bischof von Ephesus, den hl. Timotheus gerichtet hat: „Lege niemanden voreilig die Hände auf und mache dich nicht fremder Sünden teilhaftig“,¹⁾ der Mitschuld nämlich an allem Unheil, das unwürdige, voreilig geweihte Priester anrichten.

Diese Mahnung galt als Mahnung zur Klugheit und als Warnung vor Mitschuld an fremden Sünden nicht bloß dem Timotheus, sondern auch allen Nachfolgern der Apostel zu allen Zeiten, auch zu Zeiten drückenden Priestermangels, sie tritt auch an mich heran, so oft ich das Sakrament der Priesterweihe erteilen soll.

Doch wann legt der Bischof die Hände „voreilig“ auf? Wenn er Kleriker zu Priestern weiht, bevor dieselben das vorgeschriebene Alter erreicht oder die erforderliche Altersdispens erwirkt und die notwendige theologische Bildung sich angeeignet sowie auch Bürgschaften priesterlichen Lebenswandels und Seeleneifers gegeben haben. Über das Vorhandensein der ersten zwei Erfordernisse sich zu vergewissern, hält nicht schwer; der Taufschein und die theologischen Studienzeugnisse geben darüber Auskunft. Schwieriger hingegen ist die Aufgabe, die erwähnten Bürgschaften zu bezeugen. Die Seminarordnung ist eine nur äußere Schranke, die nach der Priesterweihe wegfällt; der Beichtvater darf keine Zeugenschaft ablegen und wenn auch Klerus und Volk befragt werden, nicht immer stimmt der öffentliche Ruf mit dem Privatleben überein

¹⁾ I. 5, 22.

sv. nám skýtá celou řadu výrazů, jimižto obrazně se znázorňují požadavky, které na příštím knězi se vymáhají a podle kterých i prostý lid může si mnohem jistěji utvořiti a mnohem nestranněji vydati zodpovědný úsudek o schopnosti a hodnosti čekatele svěcení. Třeba jen na základě těchto výrazů tak i onak klásti otázky.

Tak na příklad Kristus Pán nazývá své apoštoly *solí z země*.¹⁾ Tu třeba tázati se: Lze důvodně očekávati, že svěcenec se bude snažiti, aby duše sobě svěcené poučováním, výstrahami a povzbuzováním s milostí Boží chránil od hniloby nevěry a nemravu i návodem k životu ctnostnému jakoby Pánu Bohu za pokrm čili oběť zvláště milou připravoval, jako sůl pokrm od hniloby chrání a chutným činí. Či snad je obávati se, že ochabne jeho horlivost o spásu duší, že se rozplyne jeho církevní smýšlení a on sám se stane solí nechutnou a prázdnu, která nemůže ani hniloby zameziti ani pokrmu osoliti? — O kněžích platí, co pravil Kristus Pán dále o svých apoštolech: „Vy jste světlo světa“.²⁾ Bude se nastávající kněz snažiti, aby světlo svaté víry přesvědčivě svítilo v jeho promluvách, v jeho obcování, při konání posvátných obřadů? Či snad odvrátí vlastní oko své ode světla víry a nechá je oslepnouti a na sobě splniti vyhrůžku, kterou pohrozil Kristus Pán fariseům, ika: „Povede-li slepý slepého, oba v jámu upadnou.“³⁾ — Kněží se také a to se zálibou nazývají *pastýři*. Bude novosvěcený kněz pečlivým pastýřem oveček sobě svěřených? Bude je na dobrou pastvu voditi? Bude zbloudilých hledati, unavené občerstvovati a zraněné ošetřovati? Bude je chrániti ode svůdců zlým vlkům nenepodobných? Či snad jich bude stříci jako nájemník jenom pro mzdu, zanedbávaje ty, které pomoci potřebují, a nechá je zahynouti, ba snad svým vlastním ovečkám stane se vlkem dravým? — Božský Spasitel nazývá kněží *dělníky na vinici*.⁴⁾ Oprávnuje kandidát kněžství k naději, že sobě svěřené části vinice Kristem Pánem založené a ušlechtilými révami osázené, svaté totiž církve katolické, bude tak stříci a obdělávati, že ponese dobré a hojné ovoce? Či snad se spíše prodírá obava, že nechá ohradu vinice spadnouti, hlídku v ní se sřítiti, lis zaniknouti a vinici samu tak spustnouti a zdivočiti, že místo chutných hroznů jenom ještě něco planého,

und überdies vermögen auch Parteilichkeit und Vorurteil, äußere Erscheinung und einnehmendes Wesen das Urteil zu beirren. Aber die hl. Schrift bietet uns eine Reihe von bildlichen Ausdrücken, mit denen sie die Anforderungen veranschaulicht, welche an den Priester gestellt werden und an deren Hand das verantwortliche Urteil über die Tüchtigkeit und Würdigkeit des Weiehekandidaten auch vom einfachen Volk viel sicherer gebildet und viel unbefangener abgegeben werden kann. Es bedarf dazu nur einer entsprechenden Fragestellung.

So nennt zum Beispiel Christus der Herr seine Apostel *das Salz der Erde*.¹⁾ Daran kann die Frage geknüpft werden: Wird der Weiehekandidat bestrebt sein, die ihm anvertrauten Seelen durch Belehrung, Warnung und Aufmunterung mit der Gnade Gottes vor der Fäulnis des Unglaubens und der Sittenlosigkeit zu bewahren und durch Anleitung zu einem tugendhaften Lebenswandel gleichsam zu einer Gott wohlgefälligen Speise zuzubereiten, wie das Salz die Speisen vor Fäulnis schützt und schmackhaft würzt? Oder ist vielleicht Grund zu befürchten, daß sein Seeleneifer erlahmt, sein kirchlicher Sinn verflüchtigt und er selbst ein schales und fades Salz wird, das weder die Fäulnis hintanzuhalten, noch die Speisen zu würzen vermag? — Von den Priestern gilt auch, was Christus der Herr von seinen Aposteln noch weiter fragt: „Ihr seid *das Licht der Welt*“.²⁾ Wird wohl der angehende Priester bemüht sein, sein Glaubenslicht überzeugungsvoll leuchten zu lassen in seinen Unterweisungen, in seinem Verkehre mit der Welt, in der Feier der hl. Geheimnisse? Oder wird er vielleicht sein eigenes Auge von dem Lichte des Glaubens abwenden und erblinden lassen und die gegen die Pharisäer gerichtete Drohung: „Wenn ein Blinder einen Blinden führt, fallen beide in die Grube“³⁾ auch an sich in Erfüllung gehen lassen? — Auch Hirten werden die Priester und zwar mit Vorliebe genannt. Wird der neugeweihte Priester ein sorgsamer Hirte der ihm anvertrauten Schäflein sein? Wird er sie auf gute Weide führen? Wird er die verirrtten aufsuchen, die erschöpften laben, die verwundeten pflegen? Wird er sie vor den bösen Wölfen der Verführung schützen? Oder wird er sie wie ein Mietling nur der Miete wegen betreuen, die hilfsbedürftigen vernachlässigen und zugrunde gehen lassen, ja vielleicht selbst an seinen eigenen Schäflein zum Wolfe werden? — Arbeiter in seinem Weinberge nennt der gött-

1) Matth. 5, 10.

2) Ibid. 5, 14

3) Ibid. 15, 14.

4) Matth. 20.

1) Matth. 5, 10.

2) Ibid. 5, 14.

3) Ibid. 15, 14.

nechutného vína ponáší?!) — Kněz má býti dobrým bojovníkem Ježíše Krista, jak sv. Pavel napomíná svého Timothea.²⁾ Můžeme doufat, že novosvěcenec do světa, jenž všecek ve zlém postaven jest,³⁾ a na němž všecko jest žádost těla a žádost očí a pýcha života,⁴⁾ vstoupí vyzbrojen oděním Božím, maje bedra svá podpásána pravdou a jsa na hrudi a zádech oblečen v pancíř spravedlnosti a obuté nohy maje ochotnosti ku hlásání evangelia a pravdy, v levici drže štít víry, v pravici meč slova Božího, hlavu pak pokrytu maje přilbicí naděje⁵⁾ a důvěry ve věčnou blaženost a na jazyku heslo: „Bděte a modlete se.“⁶⁾ Či snad jest se obávati, že bude hověti rozmarilosti a pohodlí a bude se podobati třtině větrem sem tam se klátící?

Z těchto a podobných názvů kněze i věřící porozumějí, když Vy, ctihodní bratři, v jejichž farním obvodu některý kandidát kněžství se zdržuje, je vyzvete, aby se vyjádřili, mají-li námitky proti jeho svěcení. O kéž by se o všech kandidátech říci mohlo, že podle napomenutí sv. Pavla⁷⁾ budou služebníky Kristovými, kteří hřivny sobě svěcené nezakopou a nenechají bez výtěžku, nýbrž je zužitkují; že budou rozdávající tajemství Božích, kteří je věrně spravují a neuvádějí v nebezpečnoství zneuctění, jako se neházejí perly na způsob žaludů sviním; že jsouce dalecí, aby pohoršení dávali věřícím řečí, způsobem svého života, svými duchovními výkony, spíše budou vznešeným divadlem andělům i lidem.⁸⁾

- 1) Is. 5, 2
- 2) II. 2, 3.
- 3) I. Io. 5, 19.
- 4) Ibid. 2, 16.
- 5) Ephes. 6, 13—18.
- 6) Mar. 14, 38.
- 7) I. Cor. 4, 1.
- 8) Ibid. 4, 9.

liche Heiland die Priester.¹⁾ Berechtigter der Weiekan- didat zu der Hoffnung, er werde den ihm anvertrauten Teil des von Christus dem Herrn selbst angelegten und mit edlen Reben bepflanzten Weinbergs, der hl. katholischen Kirche, so bewarten, pflegen und bebauen, daß er gute und reichliche Früchte trägt? Oder drängt sich vielmehr die Befürchtung auf, er werde die Ein- friedung desselben zerfallen, den Wachturm einstürzen, die Kelter eingehen und den Weinberg selbst so ver- öden und verwildern lassen, daß er anstatt schmack- hafter Trauben nur noch einige ungenießbare Hürt- linge trägt?²⁾ — Ein guter Kriegermann Jesu Christi soll der Priester sein, wie Paulus seinen Timotheus ermahnt.³⁾ Ist wohl zu hoffen, daß der neu- geweihte Priester in die Welt, die ganz im argen liegt⁴⁾ und wo alles Begierlichkeit des Fleisches, Begierlich- keit der Augen und Hoffahrt des Lebens ist,⁵⁾ hinaus- treten wird ausgestattet mit der Waffenrüstung Gottes, die Lenden umgürtet mit Wahrheit, an Brust und Rücken geschützt mit dem Panzer der Gerechtigkeit, an den Füßen beschuht mit der Bereitschaft für das Evangelium des Friedens, in der Linken festhaltend den Schild des Glaubens, in der Rechten das Schwert des Wortes Gottes, das Haupt bedeckt mit dem Helm der Hoffnung⁶⁾ und des Vertrauens auf die ewige Seligkeit und auf der Zunge die Losung: „Wachet und betet.“⁷⁾ Oder ist vielmehr zu befürchten, daß er der Weichlichkeit und Gemächlichkeit fröhnen und dem Rohre gleichen wird, das von jedem Winde hin- und hergetrieben wird?

An diesen und ähnlichen Bezeichnungen des Priesters wird auch das gläubige Volk sich zurecht finden, wenn Ihr, ehrwürdige Brüder, in deren Pfarr- bezirk ein Weiekan- didat sich befindet, an dasselbe die Aufforderung richtet, sich zu äußern, ob es Grund zu haben glaubt, gegen seine Weihe Einsprache zu erheben. O daß von allen Weiekan- didaten vorbe- deutet werden könnte, daß sie nach der Mahnung des hl. Paulus⁸⁾ Diener Christi sein werden, welche die ihnen anvertrauten Talente nicht vergraben und nicht unbenutzt lassen, sondern nutzbar machen; daß sie Ausspender der Geheimnisse Gottes sein werden, welche dieselben treu verwalten und nicht in Gefahr der Verunehrung bringen, wie man ja auch Perlen nicht nach Art von Eichel- den Schweinen hin-

- 1) Ibid. 10.
- 2) Is. 5, 2.
- 3) II. 2, 3.
- 4) I. Io. 5, 19.
- 5) Ibid. 2, 16.
- 6) Ephes. 6, 13—18.
- 7) Mar. 14, 38.
- 8) I. Cor. 4, 1.

První vyšší svěcení hodlám, dá-li Pán Bůh čekatelům stavu kněžského uděliti v sobotu nejbliže příštích suchých dní (11. března) a proto vyzývám již nyní veškero duchovenstvo, aby den ten svým farníkům oznámilo, po kázání s nimi častěji za čekatele svěcení kněžského Otčenáš a Zdravas se pomodlilo, do svých modliteb a mší sv. je zavíralo a ty které farní úřady do konce února zprávu podaly, zdali samy nebo farníci jejich proti svěcení svého příslušníka důvodné činí námitky.

† Frant. Saleský,
kníže-arcibiskup.

† Franz Sales,
Fürst-Erbischof.

zuwerfen pflegt; daß sie, weit entfernt den Gläubigen ein Ärgernis zu geben, in ihren Reden, in ihrem Wandel, in ihren geistlichen Verrichtungen vielmehr ein erhabenes Schauspiel sein werden für Engel und Menschen. 1)

Die erste höhere Weihe beabsichtige ich den Kandidaten der Priesterweihe, so Gott will, am nächsten Quatemberstage (den 11. März) zu erteilen und ersuche darum die ehrwürdige Geistlichkeit schon jetzt, diesen Tag ihren Pfarrkindern bekannt zu geben, öfter mit ihnen nach der Predigt ein „Vater unser“ und „Gegrüßet seist du, Maria“ für sie zu beten, sie in ihre eigenen Gebete und das hl. Meßopfer einzuschließen mit dem Bedeuten, daß den Berichten der betreffenden Pfarrämter, ob sie selbst oder ihre Pfarrkinder gegen die Weihe eines ihrer Angehörigen Einsprache erheben, bis Ende Februar entgegengesehen wird.

Nr. 1383.

INDEX ORDINANDORUM.

Nomen et cognomen	Locus nativitatis	Tempus nativitatis	Locus promulgationis	Notanda
Balcárek Antonius	Lesnice	30. Junii 1887	Lesnice	
Bardutzký Hugo	Stettin, par. Mokrolazec	28. Martii 1889	Mokrolazec	
Beck Andreas	Loděnice, par. Bohuňovice	26. Aprilis 1887	Bohuňovice	
Bubeník Ludovicus	Čechy	15. Octobris 1887	Čechy	
Čamek Joannes	Vyškov	3. Junii 1888	Vyškov	
Čevela Antonius	Spytinov	12. Aprilis 1885	Spytinov	
Držkovic Valentinus	Velká Polom	10. Februarii 1888	Velká Polom	
Frnka Dominicus	Frýdlant	24. Julii 1887	Frýdlant	
Hoblík Felix	Mikolajice, par. Štáblovice	13. Januarii 1888	Štáblovice	
Horák Augustinus	Topolná, par. Bílovice	5. Januarii 1889	Bílovice	

Nomen et cognomen	Locus nativitatis	Tempus nativitatis	Locus promulgationis	Notanda
Ivánek Raymundus	Mähr.-Ostrau	18. Novembris 1888	Mähr.-Ostrau	
Kalabis Joannes	Kostelec, dec. Prostějov	24. Junii 1888	Kostelec, dec. Prostějov	
Kostruh Aloysius	Drahotuše	3. Junii 1886	Drahotuše	
Koutný Antonius	Vitonice	23. Octobris 1887	Vitonice	
Kuhn Ignatius	Bílsko, par. Cholína	25. Januarii 1888	Cholína	
Kuchař Innocentius	Bíškovice, par. Všechnovice	8. Januarii 1887	Všechnovice	
Losík Joannes	Senička, par. Senice	15. Maji 1886	Senice	
Machatý Joannes	Nová Ves, par. Trnávka	15. Augusti 1887	Trnávka	
Navrátil Franciscus	Drahany	8. Octobris 1887	Drahany	
Nerád Franciscus	Krásno, par. Val. Meziříčí	16. Augusti 1886	Val. Meziříčí	
Odrážka Albinus	Laškov	9. Maji 1888	Laškov	
Pěsna Adolphus	Místek	17. Junii 1888	Místek	
Pösel Joseph	Geppersdorf, dec. Schönberg	4. Februarii 1886	Geppersdorf, dec. Schönberg	
Raška Rudolphus	Ondratice, par. Brodek	18. Aprilis 1888	Brodek, dec. Vyškov	
Řezníček Aloysius	Stařechovice, par. Čechy	17. Januarii 1887	Čechy	
Schaffer Aloysius	Jägerndorf	25. Novembris 1887	Reichenberg (Boh.) et Kunzendorf	
Schestag Franciscus	Oberheinzendorf	1. Octobris 1886	Oberheinzendorf	
Schwarz Guilelmus	Altwasser	6. Augusti 1887	Altwasser	
Sedlák Franciscus	Bílovice, par. Kostelec	22. Januarii 1886	Kostelec, dec. Prostějov	
Soviček Joseph	Plumlov	19. Januarii 1886	Plumlov	
Stoniš Aloysius	Hlubotec, par. Pustá Polom	22. Junii 1887	Pustá Polom	
Šulák Joannes	Kelč	24. Junii 1887	Kelč	

Nomen et cognomen	Locus nativitatis	Tempus nativitatis	Locus promulgationis	Notanda
Tögel Joseph	Oberlangendorf, par. Unterlangendorf	19. Martii 1886	Unterlangendorf	
Urban Jaroslaus	Prostějov	27. Septembris 1888	Prostějov	
Uříčář Joannes	Hroznová Lhota	19. Junii 1885	Hroznová Lhota	
Večeřa Franciscus	Strážov, par. Drahanovice	3. Februarii 1888	Olomouc, ad St. Mauritium	
Zouhar Joannes	Studnice	10. Julii 1887	Studnice	

Nr. 1508.

Vysvětlivky k nařízení c. k. ministerstva financí ze dne 10. října 1910, čís. 186 ř. z. o poplatkovém ekvivalentu (viz Acta curiae a. e. 11/1910 čís. 15.528).

Erläuternde Bemerkungen zur Verordnung des k. k. Finanzministeriums vom 10. Oktober 1910. R.-G.-Blatt Nr. 186 betreffs des Gebührenäquivalentes. (Siche Acta curiae a. e. Nr. 10/1910. Zl. 15528).

I. Kdy počíná povinnost ku placení ekvivalentu?

Poplatkový zákon ze dne 13. prosince 1862, čís. 89 ř. z. v pozn. 3. k saz. pol. 106 B e odpovídá, že povinnost ta nastává uplynutím 10. roku ode dne, kdy stát nabyl práva na řádný poplatek z nabytí majetku. Na toto ustanovení se i odvolává v §§ 3. a 28. nařízení ministerstva financí ze dne 10. října 1910 č. 186 ř. z. uveřejňující předpisy o popl. ekvivalentu pro VII. desítiletí.

Toto všeobecné ustanovení nutno poněkud objasnit.

V posledním odstavci § 28. právě zmíněného nařízení se dí, že na movité věci, které nebyly nabyty poplatku podrobeným darováním, nadáním nebo převodem majetku pro případ smrti, nevztahuje se poznámka 3. k tarifní položce 106 B e zákona ze dne 13. prosince 1862, ř. z. čís. 89. Z toho plyne, že majetkové části, při jichž nabytí řádný převodní po-

I. Wann beginnt die Verpflichtung zur Entrichtung des Gebührenäquivalentes?

Auf diese Frage antwortet das Gebührengesetz vom 13. Dezember 1862 R. G. Bl. Nr. 89 in der Anmerkung 3. zur Tarifpost 106 B e, daß diese Verpflichtung mit dem Ablaufe des 10. Jahres von jenem Tage an beginne, an welchem der Staatsschatz das Recht auf die ordentliche Gebühr von dem Vermögenserwerbe erlangt hat. Auf diese Bestimmung beruft sich auch die obbezogene Verordnung in den §§ 3. und 28.

Diese allgemeine Bestimmung bedarf einer näheren Auseinandersetzung.

In der erwähnten Dezennal-Verordnung § 28. Schlußabsatz heißt es, daß die obgenannte Anmerkung zur T.-P. 106 B e keine Anwendung habe auf bewegliche Sachen, welche nicht durch eine gebührenpflichtige Schenkung, Stiftung oder Vermögensübertra-

1) Ibid. 4, 9.

platek nebyl placen, podléhají již na počátku desítiletí poplatkovému ekvivalentu, byť by ještě celých deset let nebyly v držení ekvivalentního poplatníka (nadace, fondu), pakliže jen tento již 10 let trvá.

Byl-li při nabytí majetnosti řádný poplatek z převodu zaplacen, počíná desítiletá lhůta dnem, kdy stát nabyt nároku na poplatek převodní. Při *právních jednáních* je to den, kdy smlouva byla právoplatně uzavřena (§ 44. popl. zákona z r. 1850), po případě úředně schválena, jak předpisuje n. př. zákon ze dne 7. května 1874, čís. 50 ř. z. a min. nařízení ze dne 20. června 1862, č. 162 ř. z. Při *jednáních pro případ smrti* pak jest to, jak se obyčejně za to má, den úmrtí osoby, jež odkaz pro osobu ekvivalentem povinnou ustanovila (§ 49 a 50 popl. zák. z r. 1850). Nežádka se stává, že *dárce nebo věnovatel si vyhradí užívání věci darované* (nadace), ustanoviv, že užívání té věci má přejíti na obdarovaného až po smrti dárce. Tu nepočítá se ona 10letá lhůta ode dne uzavření, po případě schválení smlouvy nebo potvrzení nadačního listu, nýbrž *od uhasnutí práva požívání neb užívání*, t. j. ode dne úmrtí oprávněné osoby, případně ode dne vzdání se práva toho. Okolnost však, že osoba ekvivalentu podrobená, přenechala užívání darované věci osobě jiné, neopravňuje k nároku na dočasné osvobození.

Při *nadacích počíná lhůta ta dnem úmrtí zakladatelova*, byla-li nařízena *posledním pořizem*, aspoň dle obecnějšího názoru.

Byla-li nadace *zřízena mezi živými*, počítati jest zpravidla desítiletí *ode dne potvrzení* dotyčné nadační listiny příslušným úřadem nadačním, po případě od onoho dřívějšího dne, od kterého právní jednání podle ustanovení občanského práva sluší pokládati za učiněné a podle § 1. A. poplatkového zákona ze dne 9. února 1850 za podrobené poplatku.

gung von Todeswegen erworben wurden; diesernach unterliegen solche Vermögensbestandteile, bei deren Erwerbe die Übertragungsgebühr nicht entrichtet worden ist, bei Beginn des Dezenniums dem Gebührenäquivalente auch dann, wenn sie sich noch nicht volle zehn Jahre im Besitze der äquivalentpflichtigen Person, deren Bestand schon 10 Jahre dauert, befinden. Sonst gilt bei den Vermögenssubjekten, bei deren Inslebetreten die ordentliche Gebühr nicht gezahlt worden ist, als Zeitpunkt des Erwerbes der Tag, an welchem die Sache aus dem Besitze der physischen Person in den Besitz der äquivalentpflichtigen juristischen Person übergegangen ist.

Wenn aber beim Vermögenserwerbe die ordentliche Übertragungsgebühr entrichtet worden ist, so läuft der vorgesehene zehnjährige Zeitraum von dem Tage, an welchem der Staatsschatz das Recht auf die ordentliche Gebühr von dem Vermögenserwerbe erlangt hat. Bei Rechtsgeschäften ist es der Tag, *an welchem der Vertrag rechtskräftig abgeschlossen* (§ 44. des Gebührengesetzes vom J. 1850), eventuell genehmigt worden ist, wie es zum Beispiel das Gesetz vom 7. Mai 1874. R. G. Bl. Nr. 50. und die Ministerial-Verordnung vom 20. Juni 1862. R. G. Bl. Nr. 162. vorschreiben. Bei Rechtsgeschäften *auf den Todesfall* ist es, wie gewöhnlich angenommen wird, der *Sterbetag der Person*, welche ein Legat für das äquivalentpflichtige Subjekt bestimmt hat (§ 49. und 50. des Geb. Ges. vom Jahre 1850). Nicht selten geschieht es, daß der Geschenkgeber oder Stifter sich den *lebenslänglichen Fruchtgenuß oder Gebrauch der geschenkten Sache*, beziehungsweise Stiftung vorbehält; in diesem Falle wird der zehnjährige Zeitraum von dem Zeitpunkte an gerechnet, in welchem der Fruchtgenuß oder Gebrauch sei es durch Eintritt des Todes oder durch freiwilligen Verzicht erlischt.

Dagegen begründet der Umstand, daß der Äquivalentpflichtige den Gebrauch oder Fruchtgenuß des gewidmeten Gegenstandes an eine andere Person überlassen hat, keine zeitliche Befreiung vom Gebührenäquivalente.

Bei *letztwillig angeordneten Stiftungen* beginnt nach der allgemeineren Ansicht der zehnjährige Zeitraum mit dem *Todestage des Stifters*; bei denjenigen aber, welche *durch einen Akt unter Lebenden* begründet worden sind, in der Regel mit dem Tage der Bestätigung der bezüglichen Stiftungsurkunde durch die zuständige Stiftungsbehörde, eventuell mit jenem früheren Zeitpunkte, in welchem das Rechtsgeschäft nach den Bestimmungen des bürgerlichen Gesetzes und nach dem § 1. A des Gebührengesetzes vom 9. Februar 1850. gebührenpflichtig geworden ist.

II. Kdo, případně co jest osvobozeno od poplatkového ekvivalentu?

Osvobození jest dvojí: *věcné* a *osobní*.

Věcného osvobození požívají věci *nemovité*, jež nepodléhají dani pozemkové nebo domovní. Mimo jiné osvobozeny jsou:

1) *od daně pozemkové*: plochy neplodné, hřbitovy, plocha stavební a dvůr;

2) *od daně domovní*: kostely, úmrlčí komory na hřbitově a s nimi souvislá obydlí hrobařů, farní budovy, vyjma části pronajaté; zde vztahuje se osvobození to na místnosti obývané farářem, pomocnými kněžími a jinými osobami, určenými pro službu chrámovou, totiž kostelníky, zvoníky a nosiči nebes (dekret dvor. kanc. ze dne 18. září 1827, č. 2942); dále části ústavů, pak budov klášterních, zámeckých neb obecních, jež jsou určeny za farní místnosti, na dobu tohoto věnování; domy kanovníků, jsou-li skutečně věnovány duchovní správě; chudobince a jiné dobročinné ústavy; školy.

Zde však sluší podotknouti, že *osvobození od daní reálních* musí býti *trvalé*; dočasné osvobození od daně pozemkové (n. př. z důvodu živelní pohromy) aneb domovní (n. př. z důvodu stavby) neposkytuje nároků na osvobození od ekvivalentu. Toliko při vinicích mšící révovou poškozených má se při vyměřování ekvivalentu přihlížeti ke zmenšené hodnotě odpisem daně pozemkové na jevo vyšlé (§ 7. zákona ze dne 27. června 1885, č. 3. ř. z. z r. 1886).

Dále dlužno připomenouti, že jen ta nemovitost může býti od placení poplatkového ekvivalentu osvobozena, která též kompetentním úřadem, daň reální ukládajícím, *byla za daně prostou prohlášena*. Proto jest věci strany dříve osvobození od daně reální na příslušném úřadě vymoci a pak teprve o sprostění od popl. ekvivalentu zažádati.

Z *příčin věcných* jsou osvobozeny také *movité věci* *kostelův*, určené ke službám Božím, jako kříže, kalichy, monstrance, ciboria, mešní roucha a pod. Také *kostelní sedadla* nepodléhají popl. ekvivalentu, tvoří-li příslušenství kostela, jak tomu pravidelně jest, poněvadž jich v tom případě nelze pokládati za věci *movité* (v ýn. min. fin. ze dne 19. března 1901, č. 14168 odst. 1.)

II. Befreiung vom Gebührenäquivalente.

Die Befreiung ist zweifach: *sachlich* und *persönlich*.

Die *sachliche* Befreiung genießen alle jene *unbeweglichen* Sachen, welche der *Grund- und Gebäudesteuer* nicht unterliegen. Unter anderen sind befreit:

1. *von der Grundsteuer*: unproduktive Flächen, die Friedhöfe, Bauflächen samt Hofraum;

2. *von der Gebäudesteuer*: Kirchen- und Andachtsstätten, Leichenkammern auf den Friedhöfen und die damit in Verbindung stehenden Wohnungen der Todtengräber, Pfarrhöfe, ausgenommen die vermieteten Teile; hier erstreckt sich die Befreiung auf die Lokalitäten, welche vom Pfarrer, von Hilfspriestern und anderen zum Gottesdienste bestimmten Personen als Meßnern, Glöcknern und Baldachinträgern bewohnt sind (Hofkanzleidekret vom 18. September 1827, Zl. 2942); ferner jene Teile der Anstalten, Kloster-, Schloß- und Gemeindebaulichkeiten, welche für Pfarrlokalitäten, bestimmt sind, für die Zeitdauer dieser Bestimmung; die Wohnhäuser der Kanoniker, wenn sie wirklich zur Seelsorge bestimmt sind; Armenhäuser und andere wohlthätige Anstalten; Schulhäuser.

Hier ist aber zu bemerken, daß die Steuerfreiheit aus dem Titel der Widmung *dauernd* fließen muß; eine bloß zeitliche Befreiung von der Grundsteuer (zum Beispiel infolge eines Elementarschadens) oder von der Haussteuer (zum Beispiel aus dem Titel der Bauführung) begründet nicht die Befreiung vom Gebührenäquivalente. — Nur bei durch die Reblaus beschädigten Weinpflanzungen ist auf die durch die Abschreibung der Grundsteuer zum Ausdruck gelangte Wertverminderung bei der Bemessung des Gebührenäquivalentes Rücksicht zu nehmen (§ 7. des Ges. vom 27. Juni 1885, R. G. Bl. Nr. 3. ex 1886).

Ferner muß darauf aufmerksam gemacht werden, daß nur jene Realität von der Entrichtung des Gebührenäquivalentes befreit werden kann, welche bereits durch die kompetente die Realsteuer vorschreibende Behörde für *steuerfrei erklärt worden ist*. Daher ist es Sache der Partei, zuerst die Befreiung von der Realsteuer bei der zuständigen Behörde zu erwirken und dann erst um die Befreiung vom Gebührenäquivalente anzusuchen.

Aus sachlichen Gründen sind auch alle zum Gottesdienste gewidmeten beweglichen Sachen der Kirchen und Andachtsstätten vom Gebührenäquivalente befreit, als da sind Kreuze, Kelche, Monstranzen, Ciborien, Paramente und dgl., auch *Kirchenstühle*, insofern sie ein Zugehör des Kirchengebäudes bilden, wie es ja in der Regel der Fall ist (F. M. E. vom 19. März 1901, Zl. 14168, al. 1.).

Dále požívají věcného osvobození od ekvivalentu věci *movité náležící nadacím k účelům vyučovacím, dobročinným a lidumilným*. Dle nálezu správn. soud. dvoru ze dne 5. května 1885, č. 1228, Budv. č. 2540 a ze dne 12. června 1888, č. 1849 Budv. č. 4155, lze ve vlastním smyslu *dobročinnými nebo lidumilnými* považovati pouze ony nadace, případně spolky, jichž *výhradním účelem jest podporovati blaho člověčenstva vůbec a mírniti bídu a nouzi lidskou zvlášť*.

Sem patří nadace chudinské, nadace pro chudé sirotky, stipendijní nadace pro chudé studující, nadace na knihy a jiné školní potřeby chudých žáků, nadace na ošacování chudých dítek a na polévkový ústav nadace pro chudé, mravné snoubence, pro chudé učně a hodné čelediny, nadace na podporu nemocných a vdov z nějaké určité rodiny, na udržování nemocnice, chudobince a starobince a jiné. Při *smíšených nadacích* jest část jmění dobročinným účelům věnovaná povinností ekvivalentní prosta, pakliže v nadačním listě již předem jest určeno, jaká část výnosu nadace sloužiti má k účelu dobročinnému, lidumilnému aneb vyučovacím. Tomu by bylo při pobožnostních nadacích, s nimiž spojeno jest podělování chudých určitou kvotou nadačních užitků. Není-li tato kvota z nadačního listu zřejma, podléhá celé jmění nadační ekvivalentu.

K čemuž se poznamenává, že jen *movitému majetku* takových nadací se může přiznati osvobození, nikoliv však *nemovitému*.

Ze zvláštní blahovůle přiznává konečně správa finanční (c. k. ministerstvo financí) v jednotlivých případech osvobození od poplatkového ekvivalentu *movitému jmění jednot na vystavění nebo rozšíření chrámu Páně, na postavení věže chrámové, vymalování kostela a podobných jednot, které dle stanov sledují toliko ten účel, nastřádati jmění, jehož se svým časem celého k účelu spolkovému upotřebí, pokud tudíž mají jen hodnoty byt i na úrok uložené, jichž použití se má zcela na uhrazení nákladu se stavbou, rozšířením kostela a j. spojeného a nemají takových kapitálů, z nichž pouze úroky ke splnění úkolu spolkového důvodem listiny na věčné časy věnovány jsou*.

Všechny jiné nadace, fondy, spolky a ústavy s výlučně jinými účely, nebo mající vedle účelu uvedeného ještě jiný, byt i podřízený účel podléhají popl. ekvivalentu.

Tak na př. není dána podmínka k osvobození od ekvivalentu, *spočívá-li plnění účelů shora jmenovaných na dávce a protidávce*, t. j. je-li ten, jemuž se požitku

Weiters genießen *sachliche Befreiung vom Gebührenäquivalente die beweglichen Sachen der Stiftungen zu Unterrichts-, Wohltätigkeits- und Humanitätszwecken*. Als Wohltätigkeits- und Humanitätszwecke sind nur jene Akte aufzufassen, welche die Bestimmung haben, im Allgemeinen das Menschenwohl zu fördern oder Veranstaltungen zu treffen, um das Elend und die Not der Menschen zu lindern (Erkenntnis des V. G. H. vom 5. Mai 1885, Zl. 1228. Budw. 2500 und 12. Juni 1888, Zl. 1849 Budw. 4155).

Hierher gehören Armenstiftungen, Stipendienstiftungen für arme Studierende, Bücher- und Schulrequisitenstiftungen für arme Schulkinder, Stiftungen für arme Waisen, Stiftungen zur Bekleidung armer Kinder, Suppenanstaltsstiftungen, Stiftungen für arme brave Brautleute, arme Lehrlinge und brave Diensthofen, Kranken-, Witwen- und Waisenunterstützungsstiftungen, Stiftungen für ganz Unbemittelte, für den ältesten Armen der Familie und andere. Bei *gemischten* Stiftungen ist der wohltätigen Zwecken *mit einer bestimmten Quote* gewidmete Teil des Vermögens äquivalentfrei. Dies trifft bei Gottesdienststiftungen zu, mit welchen eine Armenbeteiligung verbunden ist, falls der den Armen zuzufallende Anteil an den Stiftungsnutzungen stifts-brieflich genau fixiert ist. Ist das letztere nicht der Fall, so ist das ganze Stiftungskapital zu vergebühren.

Hiebei wird betont, daß nur dem *beweglichen* Vermögen solcher Stiftungen, keinesfalls aber dem *unbeweglichen* die Befreiung zukommt.

Schließlich hat die Finanzverwaltung (k. k. Finanzministerium) in einzelnen Fällen in wohlwollender Auslegung des Gebührengesetzes auch das Vermögen *der Kirchen-, Turmbau-, Kirchenrestaurierungs- und dgl. Vereine*, welche statutarisch nur den Zweck verfolgen Mittel zu beschaffen, die seinerzeit zur Gänze zur Erfüllung des Vereinszweckes verwendet werden, von der Entrichtung des Äquivalentes befreit, sofern sie nur solche, wenn auch temporär fruktifizierte Vermögensschaften besitzen, welche zur Bestreitung der Kosten des Kirchenbaues etz. zu verwenden sind, und keine solchen Kapitalien ihr eigen nennen, von denen bloß die Interessen zur Erfüllung des Vereinszweckes urkundlich für immerwährende Zeiten gewidmet sind.

Alle anderen Stiftungen, Fonde, Vereine und Anstalten, welche ausschließlich andere Zwecke oder neben den angeführten auch noch andere, wenngleich untergeordnete Zwecke verfolgen, sind gebührenäquivalentpflichtig.

So ist zum Beispiel die Voraussetzung zur Befreiung vom Gebührenäquivalente nicht gegeben, wenn die Erfüllung der oben bezeichneten Zwecke auf

nadačního dostane, povinen nějakou vzájemnou službou; neboť k pojmu dobročinnosti náleží, aby se někomu jisté výhody dostalo úplně zdarma. Je-li však protídávka nebo vzájemná služba v porovnání s požitky nadačními toliko nepatrná, nepozbývá tím nadace povahy dobročinné a je tudíž od ekvivalentu osvobozena. Tak je tomu při nadacích pro chudé, kde jest poživateli uloženo za zakladatele ve výroční den úmrtí jeho se modliti, býti přítomnu mši sv. za zakladatele sloužené a pod. Že při takové chudinské nadaci nemohlo býti zabezpečení modlitby zakladateli vlastním účelem vyplývá již z toho, že závazek, jejž podílníkům uložil — modlitba —, není takový, aby na nich mohl býti vynucen, nýbrž závisí úplně od svědomí každého jednotlivce.

Z příčin osobních jsou osvobozeny:

1) *ústavy z pokladnice státní nadané* a ne pouze subvencované, na př. kněžské semináře, na jichž vydržování přispívá náboženská matice, klášter Voršilek v Olomouci, jenž pobírá doplněk dotační z náboženské matice, co do vlastního jmění klášterního a seminárního;

2) *majetníci beneficíi jak kurátních, tak i jednoduchých*, jichž čistý příjem nepřesahuje 1000 K ročně. K takovým beneficíím připočítá dlužno i *dotační nadace pro pomocné kněze*, jsou-li jen zřízeny za tím účelem, aby duchovní osobě poskytovaly výživu (nález správ. soud. dvoru ze dne 25. února 1890, čís. 604. Budv. čís. 5172).

Základem pro zjištění příjmu obročního jsou výnosné výkazy, jak byly politickými úřady zemskými číselně adjustovány (spr. soud. dvůr ze dne 22. pros. 1885, čís. 3311). Proto nutno k žádosti o osobní osvobození od ekvivalentu přiložiti na průkaz nároku *poslední adjustovanou farskou fassi*.

Toto osvobození od ekvivalentu jest výhradně *osobní* a proto odpadá příčina osvobozovací, *není-li duchovní obroči obsazeno*.

Z téže příčiny, že osvobození toto jest osobní, není v případech, kdy na počátku desítiletí byl jistému beneficíátu popl. ekvivalent vyměřen a nabyt právní platností, nástupce jeho na toto vyměření vázán a může případný nárok na zákonitě osvobození, ode dne své investitury počínaje, uplatniti.

Leistung und Gegenleistung beruht, d. h. wenn derjenige welchem die Stiftungsnutzungen zuteil werden, zu irgend einem Gegendienste verpflichtet ist; denn es liegt im Begriffe der Wohltätigkeit, daß Einem eine Wohltat ganz unentgeltlich zukomme. Wenn aber die *Gegenleistung* oder der *Gegendienst* nur *minimal* ist, so verliert dadurch die Stiftung den charitativen Charakter nicht und ist daher vom Gebührenäquivalente befreit. Dies trifft namentlich bei Armenstiftungen zu, wo der Stiffling die Verpflichtung hat, für den Stifter am Jahrestage seines Todes zu beten, einer für ihn gelese- nen hl. Messe beizuwohnen und dgl.; daß dem Stifter bei einer solchen Armenstiftung nicht die Sicherstellung des Gebetes Hauptzweck war, erhellt schon daraus, daß die Verpflichtung, die er dem Stiffling auferlegte — das Gebet —, nicht eine solche ist, die erzwungen werden könnte, sondern ganz dem Gewissen des Einzelnen überlassen bleibt.

Aus persönlichen Gründen sind vom Gebührenäquivalente befreit:

1. Die aus dem Staatsschatze *dotierten* und nicht bloß subventionierten *Anstalten* zum Beispiel Priesterseminare, zu deren Erhaltung der Religionsfond beisteuert; das Olmützer Ursulinenkloster, welches eine Dotationsergänzung aus dem Religionsfonde bezieht, in Ansehung ihrer eigentümlichen Kapitalien;

2. *Inhaber jener Benefizien* und zwar sowohl Kurat- als einfachen Benefizien, *deren reines Einkommen jährlich 1000 K nicht übersteigt*. Solchen Benefizien sind diesbezüglich gleichzuhalten *Hilfspriesterdotationsstiftungen*; denn der Verwaltungsgerichtshof will in seinem Erkenntnis vom 25. Februar 1890, Zl. 604, Budw. 5172. unter Benefizien alle jene Stiftungen verstehen, welche zu dem Zwecke errichtet sind, einer kirchlichen Person einen Unterhalt zu verschaffen.

Die Ermittlung des Einkommens bei persönlichen Befreiungsfällen erfolgt auf Grund der von den politischen Landesstellen rechnermäßig adjustierten Erträgnistabellen. (V. G. H. vom 22. Dezember 1885. Zl. 3311). Daher ist dem *stempelfreien Gesuche um persönliche Befreiung* vom Gebührenäquivalente die *letztadjustierte Pfarrfassion* als Beleg beizuschließen.

Diese Befreiung ist rein *persönlich*, es entfällt somit der Befreiungsgrund, wenn *das Benefizium nicht besetzt ist*.

Eben deshalb, weil diese Befreiung persönlich ist, ist in Fällen, wo einem Benefiziaten bei Beginn des Dezenniums das Gebührenäquivalent bemessen wurde und in Rechtskraft erwuchs, sein Amtsnachfolger an die Bemessung nicht gebunden und kann den eventuellen Anspruch auf die gesetzliche Befreiung vom Tage seiner Investitur an geltend machen.

Zvýštl-li se během desítiletí obroční příjem beneficiátův přes 1000 K tím, že se uprázdnilo místo nebo ono systemisované místo kněze pomocného — protože odpadne ve vydání 700 korun ročně na pomocného kněze —, odpadá tím osvobozovací příčina. I jest ekvivalent, pokud přebytek důchodu přes 1000 K stačí, pro dobu uprázdnění místa kněze pomocného zapravovati (§ 27. odst. 5 nař. min. fin. ze dne 14. července 1900, č. 120 ř. z.)

Aby pak mohl býti ekvivalent v případě tom předepsán, jest povinností dotyčného beneficiáta, aby uprázdnění takového místa oznámil úřadu, od něhož bylo osvobození přiznáno. Rovněž nastoupení nového kněze pomocného jest pro zjištění okolnosti, že povinnost ekvivalentní přestala, úřadu sděliti. Taková oznámení jsou kolku prosta (pol. saz. 44 q popl. zák. z r. 1862).

Byl-li mezi desítiletím zvýšen příjem z obročí přes 1000 K z jiných důvodů a sice trvale (na příklad věnováním farníků), tu jest pro otázku, zda dotyčné obročí ekvivalentu podléhá či jest od něho osvobozeno, rozhodující doba, od které zvýšení to úředně readjustováním fassa bylo zjištěno (roz. správ. soud. dvoru ze dne 16. ledna 1882, č. 164).

Dlužno se vším důrazem upozorniti, že jest věci strany, případného osvobození od poplatkového ekvivalentu se dovolávati a jeho uznání na finančním úřadě vydobýti.

Nebyl-li nárok takový učiněn a není-li též důvod osvobozovací prokázán a patrný z přiznání, jsou úřady oprávněny poplatkový ekvivalent předepsati; strana však má právo cestou stížnosti protidůkaz provésti (nál. správ. soud. dvoru ze dne 19. listopadu 1889, č. 4961).

Proto s přiznáním majetku má se současně na vyměřovací úřad podati žádost o uznání osvobození od poplatkového ekvivalentu z majetností, jimž nárok naň dle zákona přísluší.

Nevyhoví-li se žádosti, podati jest v otevřené lhůtě stížnost na c. k. fin. zemské ředitelství v Brně, vztažmo c. k. finanční ředitelství v Opavě, po případě přesahuje-li naříkaný celkový poplatek obnos 200 K, proti zamítavému rozhodnutí tohoto na c. k. ministerstvo financí. Stížnost první jest kolku prosta, rekurs pak druhý, t. j. stížnost na ministerstvo proti rozhodnutí

Steigert sich zeitweilig im Laufe des Dezenniums das Pfründeneinkommen des Benefiziaten infolge einer eintretenden Vakanz einer oder der anderen systemisirten Hilfspriesterstelle — weil eben dann in der Ausgabe die 700 K jährlich für den Hilfspriester ausfallen — über [den Betrag von 1000 K, so entfällt auch der Befreiungsgrund und ist das Gebührenäquivalent, soweit der bezügliche Einkommensüberschuß reicht, für die Dauer der Vakanz der Hilfspriesterstelle zu entrichten.

Damit aber in einem solchen Falle das Gebührenäquivalent vorgeschrieben werden könne, ist es Pflicht des betreffenden Benefiziaten, die Vakanz einer solchen Stelle demjenigen Bemessungsamte zur Anzeige zu bringen, von welchem die Gebührenfreiheit anerkannt wurde. Ebenso ist auch der Antritt des neuen Hilfspriesters zwecks Konstatierung des Umstandes, daß die Gebührenpflicht erlosch, der Behörde anzuzeigen. Derartige Anzeigen sind stempelfrei. (Tarifpost 44 q Geb. Ges. v. J. 1862).

Steigert sich im Laufe des Dezenniums das Pfründeneinkommen über den Betrag von 1000 K aus einem anderen Grunde und zwar nicht zeitweilig, sondern dauernd (zum Beispiele durch eine Widmung der Pfarrlinge), so ist für die Frage, ob das betreffende Benefizium gebührenäquivalentpflichtig oder befreit ist, ausschlaggebend der Zeitpunkt, wann diese Steigerung ämtlich durch Readjustierung der Pfarrfession festgestellt wurde (V. G. H. vom 16. Jänner 1882, Zl. 164).

Hier muß mit allem Nachdrucke darauf aufmerksam gemacht werden, daß es Sache der Partei ist, die eventuelle Befreiung von der Äquivalentpflicht zu beanspruchen und ihre Anerkennung von der Finanzbehörde zu erwirken.

Ist bei Vorlage des Bekenntnisses ein solcher Anspruch nicht gestellt worden und ist auch ein Befreiungstitel aus dem Bekenntnisse nicht zu entnehmen, so sind die Finanzbehörden berechtigt, das Gebührenäquivalent vorzuschreiben; die Führung des Gegenbeweises wird hiedurch nicht ausgeschlossen. (V. G. H. E. vom 19. November 1889. Zl. 4961).

Daher ist bei Vorlage des Bekenntnisses bei der Finanzbehörde gleichzeitig das Ansuchen um Anerkennung der Befreiung jener Vermögenssubjekte, denen gesetzlich der Anspruch darauf zusteht, zu stellen.

Wird dem Ansuchen nicht willfahrt, so ist in der offenen Frist ein Rekurs an die k. k. Finanz-Landes-Direktion in Brünn, bez. Finanz-Direktion in Troppau, eventuell, wenn die angefochtene Gebühr 200 K übersteigt, gegen die ablehnende Entscheidung dieser an das k. k. Finanz-Ministerium einzubringen. Der erste Rekurs ist stempelfrei, der zweite an das Finanz-Ministerium

zemského finančního ředitelství jest kolkovati 72 h z každého archu (pol. saz. 44 q popl. zák. z r. 1862). Proti konečnému rozhodnutí c. k. ministerstva financí, po případě c. k. finančního zemského ředitelství (finančního ředitelství), jest přípustna v 60 dnech po doručení rozhodnutí stížnost na správní soudní dvůr. Musí býti dvojmo podána a advokátem podepsána.

III. O přiznání majetku.

Povinnost přiznati jmění náleží těm, kdož jmění ekvivalentu podrobené spravují anebo jimž jest statutárně nebo zákonně na venek zastupovati právnickou osobu ekvivalentem povinnou.

Předepsané k tomu tiskopisy se řádně vyplní.

Nemovitostí sluší přiznati v hodnotě obecné nebo tržní v místě obvyklé. Není-li tato ani ze soudního odhadu ani z kupu známa, může se při čistě hospodářských a lesnických pozemcích, vyjma pozemky hodící se za stavební místa, přiznati částka, která se rovná 108 násobně dani pozemkové, při domech pak, domovní dani třídní podrobených, částka, jež rovná se 100 násobně dani ostatních sazebních tříd a konečně 16 násobně čisté činži dani činžovní podrobené, t. j. 60 násobně $26\frac{2}{3}\%$, vztažmo 80 násobně 20% dani činžovní při staveních dani této podléhajících. Všechny tyto daně rozumějí se bez přírážek, ale také beze slevy. Ovšem finanční úřad není vázán vzíti vždy bez výjimky cenu takto vyšetřenou za základ vyměření, nýbrž může ji dle poměrů buď zvýšiti neb snížit; ale ať se užije jakéhokoliv způsobu k vyšetření ceny té které reality, v žádném případě nesmí býti vzata za základ vyměření ekvivalentu hodnota menší než 60ti násobně daně činžovní a 70ti násobně daně pozemkové.

S cenou nemovitostí jest přiznati i cenu příslušenství nemovitého i movitého. Co všecko za příslušenství dlužno považovati, stanoví blíže všeobecný zákonník občanský v §§ 294—297.

V přiznání o jmění nemovitém nemají případné dluhy hypotekární býti uvedeny, poněvadž se ekvivalent, jakožto náhrada řádného poplatku převodního před-

ist mit einem Stempel für 72 h von jedem Bogen (Tarifg. 44 q. des G. G. v. J. 1862) zu versehen. Gegen die Entscheidung des k. k. Finanz-Ministeriums, bezieh. der Finanz-Landes-Direktion (Finanz-Direktion) ist ein Rekurs an den Verwaltungsgerichtshof innerhalb 60 Tagen vom Tage der Zustellung an möglich. Derselbe ist doppelt auszufertigen und von einem Advokaten zu unterschreiben.

III. Die Einbekennung des Vermögens.

Die Einbekennung obliegt denjenigen, welche das gebührenäquivalentpflichtige Vermögen verwalten oder die gebührenäquivalentpflichtige juristische Person gesetzlich oder statutarisch nach außen vertreten.

Die dazu vorgeschriebenen Drucksorten werden ordnungsmäßig ausgefüllt, wobei bemerkt wird, daß nur die *ämtlichen Formulare* zu verwenden sind.

Die Liegenschaften sind mit dem *gemeinen Werte* oder *ortsüblichen Kaufpreise* einzubekennen. Liegen solche Preise auch nicht auf Grund einer gerichtlichen Schätzung vor, so kann bei rein land- und forstwirtschaftlichen Grundstücken — mit Ausnahme jener Grundstücke, deren Wert durch ihre Eignung zu Bauplätzen bestimmt wird — ein Betrag eingestellt werden, der dem 108 fachen der Grundsteuer gleicht, bei Häusern aber, die der Hausklassensteuer unterliegen, ein Betrag, der das 100 fache der Hausklassensteuer der vier letzten Tarifklassen, beziehungsweise das 150 fache der Hausklassensteuer der höheren Tarifklassen und das 16 fache des der Hauszinssteuer unterliegenden Nettozinses, das ist das 60 fache der $26\frac{2}{3}\%$ prozentigen beziehungsweise das 80 fache der 20 prozentigen Hauszinssteuer ausmacht. Alle diese Steuern sind *ohne Zuschläge*, aber auch *ohne Nachlaß* zu verstehen. Allerdings ist das Bemessungsamt nicht gehalten, den so ermittelten Wert immer ohne Ausnahme als Grundlage der Bemessung anzunehmen, sondern kann ihn nach Umständen erhöhen oder herabmindern; aber mag man was immer für einen Modus zur Ermittlung des Realitätenwertes in Anwendung bringen, in keinem Falle darf als Bemessungsgrundlage ein Wert angenommen werden, der kleiner ist als das 60 fache der Hauszinssteuer und das 70 fache der Grundsteuer.

Mit dem *Realitätenwerte* ist auch der Wert des *unbeweglichen und beweglichen Zugehørs* einzubekennen. Was als Zugehör anzusehen ist, bestimmt näher das a. b. Gesetzbuch in den §§ 294.—297.

Ein Abzug der *Passiva* vom Werte des dem Gebührenäquivalente unterliegenden unbeweglichen Vermögens zum Zwecke der Bemessung dieser Abgabe

pisuje rovněž jako tento z hrubé ceny reality, při čemž nelze k nějakým passivům přihlížeti (§ 56 popl. zák. z r. 1850).

Jmění movité a sice cenné papíry, na vídeňské burse znamenáné, sluší přiznati v hodnotě dle bursovního kursu z toho dne, kterého povinnost ekvivalentní nastává. Ostatní cenné papíry na vídeňské burse neznamenáné, jako na př. obligace dvorní komory a akcie a kapitály soukromým osobám půjčené v hodnotě nominální. S kursovní cenou papírů dlužno též přiznati úroky v ten den dospělé, avšak ještě nevybrané, jakož i běžné úroky od posledního úrokového terminu až do toho dne čitatelné.

Pouze tehdy netřeba běžných úroků přiznávat, když jejich kapitalisování jest již předem vyloučeno, když totiž jsou určeny buď nadační listinou, stanovami nebo zákonem k úhradě běžných vydání (výn. min. fin. ze dne 19. března 1901, čís. 14.168, čís. 5. příl. věstníku fin. min.). To platí zvláště o jmění *beneficií*, dále o kapitálech *nadačních*, jichž úroky se věnují k účelům nadačním, konečně o *jmění vlastním kostelním*, pokud jest jeho užitek třeba k úhradě běžných potřeb chrámových, po případě k dotaci duchovního správce.

Poplatkový ekvivalent z *movitého* jmění vyměřuje se z *čisté hodnoty po srážce dluhů zbývajících* (§ 57. popl. zák. z r. 1850). Jest tudíž po případě nutno ve specifikaci II. ku vzorci přiznacímu jednotlivá passiva vykázati, celkovou jejich sumu uvésti a ku konci od hrubých aktiv odpočítati.

Zbývá ještě se zmíniti o přiznání *práv požitčných* na př. práva myslivosti. Aby jejich cena mohla býti vypočtena, nutno udati hrubý výtěžek za posledních deset let a průměrné roční vydání s vykonáváním práva dotyčného spojené. Odečte-li se pak od průměru hrubého ročního výtěžku toto vydání a násobí-li se takto vypočtený *čistý zisk dvaceti*, obdržíme *kapitalisovanou hodnotu práva požitkového*. Přiznání děje se na zvláštním opět *předepsaném vzorci C.*

findet nicht statt, weil das Gebührenäquivalent als Ersatz der ordentlichen Übertragungsgebühr gerade so wie diese vom Bruttowerte der Realität bemessen wird, wobei die Passiva nicht in Betracht kommen können (§ 56. des G. G. vom 9. Februar 1850).

Das *bewegliche Vermögen* und zwar die Wertpapiere, die an der Wiener Börse notieren, sind mit dem Werte nach dem Kurse jenes Tages, an welchem die Äquivalentpflicht beginnt, andere Wertpapiere zum Beispiel die Hofkammerobligationen und Aktien, die an der Wiener Börse nicht notieren, dann Kapitalien in *Privatdarlehen* mit dem *Nominalwerte* einzubekennen. Mit dem Kurswerte der Wertpapiere sind auch die bereits fälligen, aber noch nicht behobenen, sowie die vom letzten Zinsentermine bis zu diesem Tage laufenden Zinsen einzubekennen.

Nur dann ist die *Einbekennung* der *laufenden Zinsen* nicht notwendig, wenn ihre Kapitalisierung im Voraus ausgeschlossen ist, wenn sie nämlich stiftsbrieflich, statutenmäßig oder gesetzlich zur Deckung der laufenden Ausgaben bestimmt sind (F. M. E. vom 19./3. 1901, Zl. 14168, Nr. 5. Beilage zum F. M. Verordnungsblatt). Das gilt namentlich vom *Benefizialvermögen*, von *Stiftungskapitalien*, deren Zinsen zur Erfüllung des Stiftungszweckes dienen, und endlich vom *kircheneigenen Vermögen*, insoweit sein Erträgnis zur Bestreitung der laufenden Kirchnerfordernisse, eventuell zur Dotation des Seelsorgers benötigt wird.

Das Gebührenäquivalent vom *beweglichen Vermögen* wird von dem *nach Abzug der Passiven erübrigenden reinen Werte* bemessen (§ 57 des G. G. vom J. 1880) daher ist es notwendig, in der Spezifikation II. des Einbekennungs-Formulars B die einzelnen Passiva auszuweisen, ihre Gesamtsumme anzuführen und zum Schlusse von den Bruttoaktiven in Abschlag zu bringen.

Es erübrigt noch, von der *Einbekennung* der *Nutzungsrechte* zum Beispiel des Jagd-Schankrechtes, Holz- oder Getreidebezugsrechtes etz. Erwähnung zu tun. Die *Einbekennung* erfolgt auf dem vorgeschriebenen Einbekennungsformular C. Damit ihr Wert berechnet werden kann, wird das Bruttoerträgnis in den letzten zehn Jahren und die mit der Ausübung des betreffenden Rechtes verbundenen durchschnittlichen jährlichen Auslagen angeführt. Werden nun diese Auslagen von dem durchschnittlichen Jahresbruttoerträgnisse abgerechnet und dieser so ermittelte Reinertrag mit *zwanzig* multipliziert, so erhält man den *kapitalisierten Wert des Nutzungsrechtes*.

IV. Kdy a kde dlužno podati přiznání jmění ekvivalentu podrobeného,

jest jasně vysloveno v odstavcích VIII. a IX. nařízení min. fin. ze dne 10. října 1910, č. 186 ř. z. Pro *příslušnost úřadu*, u něhož se přiznání podávají jest rozhodujícím *sídlo právnické osoby*, i jest poplatník povinen fin. okres. ředitelství (poplatkovému úřadu), k němuž dle sídla svého přísluší, přiznati veškeré své jmění i to, jež se v obvodě jiných vyměřovacích úřadů nalézá. To platí jmenovitě o filiálních kostelích, benefičních inkorporovaných komunitám v jiném okrese atd. V těchto případech jest celkové přiznání podati pouze u toho vyměřovacího úřadu, v jehož okrese sídlí mateřský kostel neb klášter.

K § 30. odst. 2. se podotýká, že *žádost o povolení*, aby smělo do 30 dnů po ukončení roku býti podáno úhrnečně přiznání o všech majetkových částech během toho roku poplatnými se stavších, *podléhá kolku za 1 K.*

Jest nevyhnutelně třeba, aby správy jmění kostelního fondů a nadací církevních hned *na počátku každého roku* prohlédly všechny listiny nadační a věnovací a výkazy jmění a vypsaly si nadace a fondy, u kterých během toho roku nastane povinnost ekvivalentní, v chronologickém pořadí a pak termíny měly v patřnosti, aby v pravý čas t. j. *ve 30 dnech po nastalé ekvivalentní povinnosti přiznány byly.*

V dalším odstavci X. dotčeného ministeriálního nařízení je řeč *o následcích opožděného přiznání*. K tomu sluší poznamenati, že vyměřující úřady jsou oprávněny z podstatných důvodů stranám o to žádajícím povolití *snížení pokuty*, která dle zákona činí *jednonásobně poplatku za celé desetiletí neb zbytek běžného desetiletí* vyměřeného, tak že by se měla předsati dvojnásobná dávka, až na obnos odpovídající 100/0nám (zemské ředitelství 50/0) úrokům za zkrácení t. j. dobu ode dne, kdy přiznání mělo býti podáno, až do dne, kdy skutečně bylo předloženo, anebo pokutu úplně prominouti.

IV. Wann und wo die Bekenntnisse des gebühren-äquivalentpflichtigen Vermögens einzubringen sind,

besagen die Absätze VIII. und IX. der Finanz-Ministerial-Verordnung vom 10. Oktober 1910 R. G. Bl. Nr. 186. Für die *Zuständigkeit* der Finanzbehörde, bei welcher das Bekenntnis eingebracht werden muß, ist *der Sitz der juristischen Person* maßgebend und hat der Äquivalentpflichtige bei jener Finanz-Bezirks-Direktion (Gebührenbemessungs-amte), zu welcher er seinem Sitze nach angehört, sein gesamtes Vermögen zu fatieren, also auch dasjenige, welches im Bereiche anderer Bemessungsbehörden sich befindet. Dies gilt namentlich von Filialkirchen, von geistlichen Kommunitäten inkorporierten Benefizien, die im Bereiche anderer Bemessungsbehörden als die Mutterkirche beziehungsweise Kloster liegen. In diesen Fällen sind die Gesamtbekanntnisse bei jener Bemessungsbehörde zu überreichen, in deren Bereiche die Pfarrkirche, das Mutterkloster etz. seinen Sitz hat.

Zum § 30 al. 2. wird bemerkt, daß das Gesuch der Parteien um Enthebung von der Pflicht der fallweisen Einbekennung gegen dem, daß *sie dreißig Tage nach Schluß eines jeden Jahres über alle im Laufe derselben* in die Äquivalentpflicht neu eingetretenen Vermögensteile ein *Gesamtbekanntnis* einbringen, einem Kronenstempel unterliegt.

Es ist unumgänglich notwendig, daß *die Verwaltungen des Kirchen-, Stiftungs- und Fondsvermögens* gleich zu Beginn eines jeden Jahres alle Stiftungs- und Widmungsurkunden und Vermögensausweise durchsehen, die Vermögensteile, welche im Laufe des Jahres gebührenäquivalentpflichtig werden, in chronologischer Ordnung herauschreiben und die Termine dann in Evidenz halten, damit sie zur rechten Zeit d. i. *innerhalb 30 Tagen nach Eintritt der Äquivalentpflicht* einbekannt werden.

Im weiteren Absätze X. der Dezennal-Verordnung ist die Rede *von den Folgen der nicht rechtzeitigen Einbekennung*. Hier wäre beizufügen, daß die Bemessungsbehörden berechtigt sind, aus gewichtigen Gründen und über Ansuchen der Parteien die Strafgebühr welche nach dem Gesetze das Einfache des für das ganze Dezennium oder den Rest desselben vorgeschriebenen Gebührenäquivalentes beträgt, so daß in einem solchen Falle die *zweifache* Gebühr vorgeschrieben werden sollte, auf einen Betrag *herabzumindern*, der gleichkommt den 100/0igen (von der Landes-Direktion 50/0) Zinsen von der Gebühr für die Zeit von jenem Tage an, an welchem das Bekenntnis überreicht werden sollte, bis zu jenem Tage, an welchem es tatsächlich

Jest samozřejmo, že pokutu každým řádem zaplatiti jest *správci* jmění ekvivalentem povinného, jehož vinou podání přiznání se opozdilo a *nikdy majetkovému podmětu* t. j. nadaci nebo fondu.

V. Jak vyměřuje a zapravuje se poplatkový ekvivalent?

Přihlížíme zde pouze k první skupině osob poplatkovému ekvivalentu podrobených, do níž patří nadace, kostely, benefícia, duchovní a světské obce, spolky, ústavy a jiné sbory a společnosti, jichž údům nenáleží podíl na kmenovém jmění společnosti.

U těchto obnáší poplatkový ekvivalent 30/0 s 250/0 přírážkou z ceny jmění nemovitého a 11/20/0 s 250/0 přírážkou z ceny jmění movitého.

Při tom částka, z níž se má poplatek vyměřiti, napřed zaokrouhlí se na obnos 40ti dělitelný a sice sníží se na takový obnos, převyšuje-li jej o méně než 2 K — ku př. 121 K 85 h se zaokrouhlí na 120 K — a zvýší se na takový obnos, převyšuje-li jej nejméně o 2 K — ku př. 123 K 70 h se zaokrouhlí na 160 K — a pak teprv ze zaokrouhlené sumy se vypočítávají procenta s přírážkou, jak svrchu uvedeno. Nedsáhne-li suma poplatkem povinná obnosu 40 K, vypočtou se procenta jen z té sumy nezaokrouhlené.

Poplatkový ekvivalent se předpisuje vždy na jedno celé desetiletí předem, mezi desetiletím pak ode dne, kdy nastala poplatnost, až do konce jeho a pak na jednotlivé roky se rozvrhne. Zapraven měl by býti jakožto náhrada za řádný poplatek z převodu jmění rovněž jako tento *najednou ve lhůtě 30denní po doručení platebního rozkazu*. Tím by však utrpělo jmění, z něhož se předpisuje; někdy by snad i po léta se nemohly vyvíjeti nadační povinnosti. A proto již v III. desetiletí ustanoveno, aby se veškerá povinnost decennální rozdělila na stejné roční částky, jež se mají odváděti v určitých lhůtách napřed splatných a to 1. ledna, 1. dubna, 1. července a 1. října každého roku. Jen ekvivalent z uprázdněných obročí duchovních za dobu

eingebraucht wurde, oder auch ganz nachzusehen. (Fin. Min. E. vom 22. September 1874. Z. 26119. F. M. V. Bl. Nr. 34).

Selbstverständlich hat in jedem Falle die Geldbuße der Verwalter des äquivalentpflichtigen Vermögens, durch dessen Schuld das Bekenntnis nicht rechtzeitig eingereicht wurde, aus Eigenem zu berichtigen, niemals das gebührenpflichtige Vermögenssubjekt d. h. die betreffende Stiftung oder der Fond.

V. Ausmaß und Einzahlung des Gebührenäquivalentes.

Hier kommt bloß die erste Gruppe der gebührenäquivalentpflichtigen Vermögenssubjekte in Betracht, zu welcher Stiftungen, Benefizien, Kirchen, geistliche und weltliche Gemeinden, Vereine, Anstalten und andere Korporationen und Gesellschaften gehören, deren Mitgliedern ein Anteil an dem Vermögensstamme der Gemeinschaft nicht zusteht.

Bei diesen beträgt das Äquivalent 30/0 samt 250/0igem Zuschlage vom Werte der unbeweglichen, 11/20/0 samt 250/0igem Zuschlage vom Werte der beweglichen Sachen.

Hiebei wird die Summe, von welcher die Gebühr zu bemessen ist, vor allem auf einen durch vierzig teilbaren Betrag abgerundet und zwar entweder auf einem solchen Betrag berabgesetzt, falls sie ihn um weniger als 2 K übersteigt, — zum Beispiel 121 K 85 h wird abgerundet auf 120 K —, oder auf einen solchen Betrag erhöht, falls sie wenigstens um 2 K größer ist, — zum Beispiel 123 K 70 h wird abgerundet auf 160 K —, und dann erst werden von dem abgerundeten Betrage die Prozente samt Zuschlag, wie oben angeführt, berechnet. — Erreicht die gebührenpflichtige Summe nicht den Betrag von 40 K, so werden die Prozente von der Summe selbst berechnet.

Das Äquivalent wird allemal im Vorhinein für ein ganzes Dezennium, im Laufe des Dezenniums aber vom Tage an, an welchem die Gebührenpflicht beginnt, bis zum Schlusse desselben bemessen und dann auf die einzelnen Jahre aufgeteilt. Da das Gebührenäquivalent dem Staate einen Ersatz für die ordentliche Vermögensübertragungsgebühr bieten soll, so sollte es eigentlich gerade so wie diese auf einmal innerhalb der 30 tägigen Frist vom Tage der Zustellung des Zahlungsauftrages an entrichtet werden. Dadurch würde aber das Vermögen, von welchem es vorgeschrieben wird, Schaden leiden; zuweilen wäre vielleicht sogar jahrelang die Erfüllung der Stiftungsverbindlichkeiten unmöglich. Deswegen wurde

interkalární se zapravuje teprve po jejím ukončení najednou od fondu interkalárního (náboženského) (§ 38. min. nařiz. ze dne 10. října 1910 čís. ř. z. 186).

Nezaplatí-li strana splatné již částky v čas, vybírají se od ní ještě 50/0ní úroky z prodlení, počínaje dnem po splatnosti až do skutečného zapravení dlužného obnosu. Z obnosů pod 5 K, pak ze zlomků 1 K se nepočítají úroky z prodlení (výn. min. fin. ze dne 22. prosince 1904, čís. 90.365 příl. k věstníku min. fin. čís. 1. r. 1905).

Úroky z prodlení musí zapraviti, kdož je zavinili.

U které pokladny ekvivalent se platiti má, stanoví platební rozkaz, rovněž v něm upozorněno na to, že lze proti dotýčnému vyměření ve 30 dnech podati stížnost u úřadu, od něhož platební rozkaz vyšel. Lhůta rekursní jde ode dne, jenž následuje po dni doručení platebního rozkazu. Proto se má vždy na platebním rozkaze poznamenati den doručení, aby lhůta případného rekursu byla patrna a se nepromeškala.

Ze zásady, že by měl býti zaplacen poplatkový ekvivalent jakožto náhrada za řádný poplatek převodní vlastně najednou, vyplývá, že jsou *všeliké změny nastalé během desítiletí ve stavu jmění ekvivalentu podrobeného*, buďsi že bylo jmění zvětšeno aneb zmenšeno, pro povinnost poplatkovou úplně bezvýznamné; opírá se předpis o základy nezměnitelné, totiž o stav jmění na počátku periody poplatkové. Proto ani úplné snad vyčerpání a předložení jmění ekvivalentu podléhajícího po 1. lednu 1911 nemůže býti důvodem, aby se předepsaný poplatek pro zbytek desítiletí odepsal, ani na druhé straně umořování dluhů za období, na které se ekvivalent předpisuje, nemění nic ve výměře poplatku.

Když tedy zanikla právnická osoba, tím nepřestala povinnost platiti dále poplatkový ekvivalent jí vyměřený. V tom případě platiti jest ekvivalent tomu, komu připadlo jmění zaniklé právnické osoby. Na př. fond na zakoupení monstrance, jemuž v roce 1911 předepsán ekvivalent, úplně se vynaloží v roce 1914 na novou monstranci, která se stane majetkem kostela; ekvivalent za zbývající léta 1915—1920 platiti pak bude vlastní jmění kostelní.

gleich im III. Dezennium bestimmt, daß die ganze Dezennialschuldigkeit in gleiche Jahresraten, die in gleichen antizipativen, am 1. Jänner, 1. April, 1. Juli und 1. Oktober eines jeden Jahres fälligen Quartalsraten einzuzahlen sind, repartiert werde. —

Zahlt die Partei die bereits fälligen Raten *nicht rechtzeitig* ein, so werden von ihr noch *50/0ige Verzugszinsen* für die Zeit vom Fälligkeitstage bis zur tatsächlichen Berichtigung des schuldigen Betrages eingehoben. Von Beträgen unter 5 K aber und von Brüchen einer Krone werden keine Verzugszinsen vorgeschrieben. (F. M. E. vom 22. Dezember 1904. Zl. 90365, Beil. z. F. M. V. Bl. Nr. 1/1905).

Die Verzugszinsen hat wiederum derjenige aus Eigenem zu zahlen, der sie verschuldet hat.

Bei welcher Kassa das Äquivalent zu entrichten ist, besagt der Zahlungsauftrag; in demselben wird auch darauf aufmerksam gemacht, daß gegen die gegenständliche Gebührenbemessung ein Rekurs in 30 Tagen bei jener Behörde, von welcher er ausgieng, eingebracht werden kann. Die Rekursfrist läuft von dem der Zustellung nächstfolgenden Tage. Daher soll man es nie unterlassen, auf jedem Zahlungsauftrage den Tag der Zustellung vorzumerken, um die Frist eines eventuellen Rekurses nicht zu versäumen.

Aus dem Grundsatz, daß das Gebührenäquivalent als Ersatz für die ordentliche Übertragungsgebühr eigentlich auf einmal eingezahlt werden sollte, folgt auch, daß etwaige im Laufe des Dezenniums im Stande des *gebührenäquivalentpflichtigen Vermögens* eintretende Veränderungen, sei es daß es eine Vergrößerung oder eine Verminderung erfährt, *für die Äquivalentpflicht irrelevant sind*; denn die Bemessung basiert auf einer unveränderlichen Grundlage, nämlich auf dem Vermögensstande am Beginne der Gebührenperiode. Daher kann einerseits weder eine etwaige gänzliche *Erschöpfung oder Überschuldung* des dem Gebühren-Äquivalente unterliegenden Vermögens nach dem 1. Jänner 1911 ein Anlaß und Grund dafür sein, daß die vorgeschriebene Gebühr abgeschrieben werde, noch ändert andererseits etwas im Ausmaße der Gebühr die *Tilgung von Schulden* während des Zeitraumes, für welchen das Äquivalent bemessen wird.

Wenn daher eine juristische Person zu sein aufhört, so hört damit nicht auch die Pflicht auf, das ihr vorgeschriebene Gebührenäquivalent weiter zu zahlen. In einem solchen Falle hat das Äquivalent einfach *derjenige* zu entrichten, dem das *Vermögen des eingegangenen Subjektes* zugefallen ist. Z. B. ein Monstranzenanschaffungsfond, von welchen das Äquivalent im J. 1911 bemessen wurde, wird im Jahre 1914 auf eine neue Monstranz zur Gänze ausgelegt. Diese

Kdyby však žádného jmění nezbylo a nikdo nemohl býti přidržen ku placení ekvivalentu, na př. v případě ztráty nadační jistiny, pak nutno ovšem ekvivalent pro zbytek desíletí jako *nedobytný* odepsati. Tak by tomu také bylo u *spolků, které se rozešly*, nezanechavše žádného jmění.

Pouze výjimečně lze na zvláštní žádost odepsati přiměřenou částku ze zákonně již předepsaného ekvivalentu poplatkového během desíletí, když se během desíletí *nemovité věci zcizí* anebo *movité jmění přemění ve jmění nemovité*, když se tedy stane taková změna ve jmění, která má v zápětí předepsání řádného poplatku z převodu věci nemovité na př. když prodá se *kostelní neb nadační pozemek* anebo když nadace nebo fondy *koupí nějakou věc nemovitou*. Žádost o odpis jest podati kolku prostou u úřadu, od kterého ekvivalent byl vyměřen. Jako doklady sluší přiložiti *smlouvu* o jmenované změně majetkové — *smlouvu trhovou* — a *platební rozkaz* na poplatek ze smlouvy té vyměřený.

V tom případě má poplatkový ekvivalent býti tím způsobem odepsán, že není třeba zapravovati čtvrtletní lhůty ekvivalentu po dni zcizení nebo přeměnění dospělé.

VI. Školní příspěvek.

(viz kons. kur. VI./1900 č. 9106).

Zákonem ze dne 27. června 1899, č. 68 z. z. byl z majetku v markrabství moravském, včetně moravských enkláv, se nalézajícího poplatkovému ekvivalentu podrobeného zaveden školní příspěvek činící 200/0, tedy pětinu státního poplatku pro moravský zemský fond.

Zákon ten vedle § 2. poskytuje některá osvobození, která nutno zde objasniti.

Od školního příspěvku osvobozen jest mimo jiné majetek, který slouží k účelům *vyučovacím, dobročinným a lidumilným*, a sice jakýkoliv majetek nejen *movitý*, ale i *nemovitý*. Jest tudíž příspěvku školního sprostěno i *nemovité jmění* nadací za dotčenými účely se beroucích, jež případně dani reální a následkem toho i poplatkovému ekvivalentu jest podrobeno.

kommt in das Eigentum der Kirche über; daher hat die Kirche das Gebührenäquivalent für die restlichen Jahre 1915—1920 aus ihrem Einkommen zu entrichten.

Wenn aber *gar kein Vermögen* übrig bliebe und auch niemand *zur Zahlung der Gebühr* verhalten werden könnte, z. B. im Falle des Verlustes eines Stiftungskapitals, dann müßte allerdings das Äquivalent für den Rest des Dezenniums *als uneinbringlich abgeschrieben werden*. Dies wäre auch der Fall bei *Vereinen*, welche aufgelöst wurden, ohne ein Vermögen zu hinterlassen.

Nur *ausnahmsweise* findet über *Ansuchen* der Parteien eine *entsprechende Abschreibung des gesetzlich bemessenen Gebührenäquivalentes* statt, wenn im Laufe des Dezenniums eine *Veräußerung unbeweglicher Sachen* oder eine *Verwandlung vom beweglichen in unbewegliches Vermögen* eintritt, wenn also im Vermögen eine Umwandlung stattfindet, welche die Vorschreibung der ordentlichen Übertragungsgebühr zur Folge hat, wenn z. B. ein Kirchen- oder Stiftungsgrundstück verkauft wird oder wenn irgend eine Stiftung oder ein Fond eine Realität käuflich erwirbt. — In solchen Fällen ist mittelst einer stempelfreien Eingabe unter Anschluß der erforderlichen Belege, nämlich des Kaufvertrages und des Zahlungsauftrages rücksichtlich der vom Kaufvertrage bemessenen Gebühr, bei der Behörde einzuschreiten, von welcher die Vorschreibung erfolgte.

Eine Abschreibung des Gebührenäquivalentes hat dann in der Weise stattzufinden daß die nach dem Tage der Veräußerung oder Umwandlung fällig werdenden Quartalsraten des Gebührenäquivalentes nicht zu entrichten sind.

VI. Schulbeitrag.

(Kons. Kurr. VI./1900 Nr. 9106).

Durch das Gesetz vom 27. Juni 1899 L. G. Bl. Nr. 68 wurde von dem in der Markgrafschaft Mähren, einschließlich der Enklaven, vorfindlichen dem Gebührenäquivalente unterliegenden Vermögen ein Schulbeitrag an den mährischen Landesfond in der Höhe von 200/0, also eines Fünftels der vom Staate eingehobenen Gebühr eingeführt.

Dieses Gesetz gewährt gemäß § 2. manche Befreiungen, die hier einigermaßen erläutert werden sollen.

Vom Schulbeitrage ist unter anderem *das Vermögen, welches Unterrichts-, Wohltätigkeits-, und Humanitätswzwecken dient, befreit* und zwar *das gesamte Vermögen, nicht nur das bewegliche, sondern auch das unbewegliche*. Es ist somit vom Schulbeitrage auch das *unbewegliche Vermögen* der Stiftungen zu den genannten Zwecken befreit, welches eventuell der Realsteuer und infolge dessen auch dem Gebührenäquivalente unterliegt.

Dále osvobozeno jest od školního příspěvku jmění *obcí duchovních, kostelů* jakož i *beneficií*.

Jměním kostelním rozumí se tu nejen jmění *vlastní kostelní a kaplové*, nýbrž i jmění fondu za *kostelní stříbro, fondu zvonového a hřbitovního*, dále jmění za *kostelní sedadla, za hráni na varhany a propůjčení pokrovu a fondy na udržování církevních budov*.

Kromě těchto fondů jsou *nadace k účelům kostelním*, jako na *kostelní paramenta, na udržování věčného světla, na mešní víno, olej a svíce, na udržování oltářů, na odměňování služby varhanické a kostelnické a pod. založené*.

Naskýtá se otázka, mají-li *požívati podobné nadace téže výhody, jako vlastní jmění kostelní* čili nic. Praxe finančních úřadů v tom ohledu není ustálena a ani správní soudní dvůr nezůstává si ve svých rozhodnutích důsledným.

Správným zdá se náhled, že mají *nadace k účelům kostelním* právě tak nárok na osvobození od placení školního příspěvku jako kostel sám. Tento názor odpovídá duchu zákona, nedržíme-li se přísně mrtvé litery jeho. Pakliže zákonem o školním příspěvku nemělo býti uvaleno jmění kostelnímu nové břímě, jest jen spravedливо, aby i nadace sloužící týmž účelům byly ušetřeny. Vždyť jest konečně lhostejno, kdo peníze vydává, zda kostel či nadace; rozhodujícím jest pouze, k čemu jsou určeny a k čemu se jich užije. A nebylo-li by podobné nadace při kostele, bylo by na úhradu potřeb z ní uhražovaných sáhnouti na jmění vlastní kostelní; oč se tedy zmenší školním příspěvkem užitky nadace, o tolik více se musí případně vydati z příjmů jmění kostelního, což zajisté nemohlo býti úmyslem zákonodárcovým.

Jest tedy na správách takových nadací, aby osvobození shora vyjmenovaných fondů a naznačených nadací od školního příspěvku žádostmi již při podání příznání a, nebylo-li by jim vyhověno, rekursy výmáhaly.

Weiters ist vom Schulbeitrage *befreit* das Vermögen *der geistlichen Gemeinden, Kirchen, sowie der Benefizien*.

Unter den Begriff „Kirchenvermögen“ fallen hier nicht nur das kirchen- und kapelleneigene Vermögen, sondern auch der *Kirchensilber-, Glocken-, Grabstellen- oder Friedhoffond, ferner der Kirchensitzgebühren, Kirchenorgel-, und Bahrtuchfond und Fonde zur Erhaltung der kirchlichen Gebäude*.

Außer diesen Fonden gibt es auch Stiftungen zu kirchlichen Zwecken als da sind Stiftungen zur Anschaffung von Kirchenparamenten, zur Erhaltung des ewigen Lichtes, zur Beschaffung von Meßwein, Lampenöl und Kerzen, zur Erhaltung der Altäre, zur Entlohnung des Organisten und Meßnerdienstes u. dgl.

Es fragt sich nun, ob auch *dergleichen Stiftungen* die Befreiung vom Schulbeitrage genießen sollten wie das Kirchenvermögen oder nicht. Die Praxis der Finanzbehörden in diesem Belange ist noch nicht konstant und auch der Verwaltungsgerichtshof in seinen Entscheidungen nicht konsequent.

Richtig scheint die Anschauung zu sein, daß *die Stiftungen zu kirchlichen Zwecken* ebenso ein Recht auf Befreiung von der Entrichtung des Schulbeitrages haben wie die Kirche selbst. Diese Anschauung entspricht vollkommen dem Geiste des Gesetzes, wenn man nicht gar zu engherzig an dem toten Buchstaben derselben festhält. Wofern durch das Gesetz vom Schulbeitrage dem Kirchenvermögen nicht eine neue Last aufgebürdet werden sollte, dann ist es nur gerecht, daß auch die denselben Zwecken dienenden Stiftungen davon verschont bleiben. Es ist doch schließlich gleichgiltig, wer das Geld ausgibt, ob die Kirche oder die Stiftung; maßgebend ist bloß, wozu es bestimmt ist und wozu es verwendet wird. Und wenn eine solche Stiftung beider Kirche nicht bestände, so müßte man zwecks Bestreitung der aus ihren Mitteln zu deckenden Erfordernisse das kircheneigene Vermögen heranziehen; um wie viel also die Stiftungsnutzungen durch Zahlung des Schulbeitrages geringer werden, gerade um so viel mehr muß eventuell aus dem Einkommen des Kirchenvermögens ausgegeben werden, was gewiß nicht in der Absicht des Gesetzgebers liegen konnte.

Est ist also Sache der Kirchenvermögensverwaltungen, die Befreiung *der oben benannten Fonde und näher bezeichneten Stiftungen von der Schulbeitragspflicht* durch Gesuche schon bei Vorlage der Einkennnisse und, wenn denselben nicht willfahrt werden sollte, durch Rekurse anzustreben.

Budiž tu připomenuto, že i při školním příspěvku rovněž jak u ekvivalentu není povinností úřadu vyměřujícího zkoumat, zda v určitém případě stává nárok na osvobození; naopak jest věcí strany osvobození se domáhati a případně nárok na ně prokázati a uplatniti (§ 3. nař. min. vyuč. a financí ze dne 19. prosince 1900 čís. 95 ř. z.).

Podléhají tudíž dle zákona školnímu příspěvku všechny nadace mešní, misijní a pobožnostní, nadace a fondy na opravu, osvětlování a zachování křížů, soch, Božích muk, kapliček, obrazů, hrobek a hrobů, hory olivetské a pod.

Uvedli jsme důležitější sem spadající ustanovení a objasnili je dle možnosti jen proto, aby správcové jmění kostelního, fondů a nadací výhod zákonem odůvodněných plnou měrou se domáhali a tak jmění církevní chránili a šetřili zbytečných výdajů; neboť i to náleží ku spravování jmění zmíněného.

Kdo by v té příčině povinně péče opomenul, byl by práv ze škody fondu neb nadaci tím vzešl.

Poznámka. Použito k těmto vysvětlivkám spisu dra Josefa Ošmery „Rakouský poplatkový ekvivalent,“ který se velebnému duchovenstvu doporučuje s povolením jej pro farní archiv zakoupiti na účet vlastního jmění kostelního. Dostati jej lze v knihtiskárně Rajhradských benediktinů v Brně za 1 K 70 h.

Es muß auch hier hervorgehoben werden, daß bezüglich des Schulbeitrages ebenso wenig wie rücksichtlich des *Gebührenäquivalentes* das Bemessungsamt *verpflichtet* ist zu prüfen, ob in einem bestimmten Falle ein Befreiungsgrund vorhanden sei; *im Gegenteil ist es Sache der Partei, die Befreiung zu beanspruchen und eventuell das Recht darauf nachzuweisen und geltend zu machen.* (§ 3. der Verord. des U. u. F. Minist. vom 19. Dezember 1900 R. G. Bl. Nr. 95.)

Der Schulbeitragspflicht unterliegen demnach alle Messen-, Andachts- und Missionsstiftungen, Stiftungen und Fonde zur Erhaltung und Beleuchtung von Kreuzen, Statuen, Kapellen, Martersäulen, Bildern, Gräften und Gräbern und Ölbergen u. ä.

Wir haben die wichtigeren hier einschlägigen Bestimmungen dem Zwecke angeführt und nach Tunlichkeit erläutert, damit die Verwalter des Kirchen-Stiftungs- und Fondsvermögens in vollem Maße die gesetzlich begründeten Vorteile beanspruchen und so das Kirchengut vor unnötigen Ausgaben bewahren, und schonen; denn gerade dieses gehört zu den vornehmsten Obliegenheiten der Kirchenvermögensverwaltung.

Wer es daher in dieser Hinsicht an der pflichtschuldigen Sorgfalt fehlen lassen würde, der wäre ersatzpflichtig für den dem Fonde oder der Stiftung erwachsenden Schaden.

Anmerkung: Benützt wurde zu diesen Ausführungen. Dr. Josef Ošmera's Schrift „das österreichische Gebühren-Äquivalent,“ welche dem hochwürdigen Klerus bestens empfohlen wird. Siehe auch Dr. Anton Griefsel's Schrift „das Gebühren-Äquivalent für das Dezennium 1911 bis inkl. 1920“ Graz, Ulr. Moser's Buchhandlung 1 K 20.

Zl. 1059.

Gebühren-Äquivalent (siehe Acta curiae
a. e. Nr. 10. J. 1910. Zl. 15528, S. 108.)

Über Ersuchen des k. k. Gebührenbemessungsamtes in Troppau vom 23. Dezember 1910. Zl. 13376, werden die wohllehrwürdigen Pfarrämter in Österr.-Schlesien auf die Bestimmungen der T. P. 106 Be des Gesetzes vom 13. Dezember 1862 Nro. 89 R.-G.-Bl. betreffend das Gebührenäquivalent und die Verpflichtung zur Einbringung der Bekenntnisse des mit 1. Jänner 1911 beginnenden VII. Dezenniums und auf die Bestimmungen des § 27 der Finanzministerial-Verordnung vom 10. Oktober 1910 Nro. 186 R.-G.-Bl. aufmerksam gemacht und ihnen in Erinnerung gebracht, daß das Vermögen der in deren Verwaltung stehenden besonderen Stiftungen, wengleich dessen Ertragnisse in die Kongrua einrechenbar sind, einzubekennen sein wird.

Ebenso wird ihnen in Erinnerung gebracht, daß die Bekenntnisse laut Finanzministerial-Verordnung vom 10. Oktober 1910 Nro. 186. R.-G.-Bl. ausnahmslos auf amtlichen Drucksorten ausgefertigt und bis längstens 30. April 1911 beim k. k. Gebührenbemessungsamte eingebracht sein müssen, widrigenfalls nach § 80 des Gesetzes vom 9. Februar 1850, Nro. 50 R.-G.-Bl. das Zweifache der für die ganze Vorschreibungsperiode entfallenden Gebühr zur Vorschreibung und Einhebung gelangen würde, und daß endlich die Verheimlichung oder unrichtige Angabe der einzubekennenden Gegenstände nach § 84, Z. 3. des Gesetzes vom 9. Februar 1850 der Behandlung nach dem Strafgesetze über Gefällsübertretungen unterliegt. Dies gilt namentlich auch, wenn bei Sachen, die an sich beweglich sind, deren Eigenschaft als Zugehör einer unbeweglichen Sache verschwiegen wird.

Schließlich wird denselben Pfarrämtern bekannt gegeben, daß zufolge Zuschrift des genannten Gebührenbemessungsamtes vom 14. Jänner 1911. Zl. 13614. die Benefiziaten in Schlesien, welchen für das VI. Dezennium die persönliche Befreiung vom Gebührenäquivalente auf Grund des Gesetzes vom 15. Februar 1877. Nro. 98. R.-G.-Bl. zuerkannt wurde, von der Verpflichtung zur Einbekennung des Pfründenvermögens nicht entbunden worden sind.

Čís. 1059.

Poplatkový ekvivalent (viz Acta curiae
a. e. č. 11. r. 1910, č. 15528, str. 140.)

Na požádání c. k. poplatkového úřadu v Opavě ze dne 23. prosince 1910, č. 13376. poukazují se důstojné farní úřady ve Slezsku na ustanovení saz. pol. 106. Be zákona ze dne 13. prosince 1862. č. 89. ř. z. jednající o poplatkovém ekvivalentu a o povinnosti podati přiznání pro VII. desetiletí 1. lednem 1911 počínající a na ustanovení § 27. nařízení c. k. ministerstva financí ze dne 10. října 1910. č. 186. ř. z. a připomíná se jim, že dlužno přiznati i jmění zvláštních nadačí od nich spravovaných, třebaš jejich užitky jsou jim do kongruy započítatelný.

Dále se upozorňují, že přiznání dle nařízení c. k. ministerstva financí ze dne 10. října 1910. č. 186. ř. z. mají býti bezvýjimečně sdělána na úředních tiskopisech a nejdéle do 30. dubna 1911 u c. k. poplatkového úřadu v Opavě podána, sice by se dle § 80. poplatkového zákona ze dne 9. února 1850 předepsal a vybíral po celou dobu, na kterou se ekvivalent vyměří, dvojnásobný poplatek a že zatajení nebo nesprávné přiznání nějaké věci by bylo potrestáno podle trestního zákona o přestupcích důchodkových, jak ustanoveno jest v § 84. č. 3. zákona ze dne 9. února 1850. To platí zejména také tenkrát, když při věcech, které samy o sobě jsou movité, zamlčí se, že jsou příslušenstvím věci nemovité.

Konečně se poznamenává, že dle přípisu jmenovaného poplatkového úřadu ze dne 14. ledna 1911. č. 13614. beneficiáti ve Slezsku, jimž za VI. desetiletí na základě zákona ze dne 15. února 1877. č. ř. z. 98. bylo přiznáno osobní osvobození od poplatkového ekvivalentu, se nesprošťují povinnosti přiznati obroční jmění.

Opus „Das Leben Mariä“ commendatur.

Das Leben Mariä. Bilder von Ph. Schumacher. Text von Victor Kolb S. J. Verlag der Leo-Gesellschaft, Wien 1910. Preis Mk. 20. In diesem Prachtwerke werden 48 Momente aus dem Leben der allerseeligsten Jungfrau nach der hl. Schrift und nach Legenden geschildert und durch prächtige, pictätvolle Farbendruckbilder illustriert. Sowohl Gläubige als auch Priester können durch dessen Benützung immer wieder Begeisterung schöpfen für die Verehrung und Anrufung der hehren Gottesmutter. Darum wird es über Ansuchen Allen bestens empfohlen.

Vacantiae beneficiorum:

Parochia:
M.-Altstadt,
(dec. Goldenstein.)

Nr. 1503.

Cum per obitum Pl. R. et Exim. D. Vincentii Nachbar, Rssmae Suae a. e. Celsit. Consil., Decani et Parochi Altstadtensis, parochiam M. Altstadt (dec. Goldenstein. — patr. Cels. D. D. Joannis Princ. de Liechtenstein),

Nr. 1553.

Lobodice.

per translationem A. R. D. Joannis Vyhlídal, Parochi Lobodicensis, ad parochiam Svábenicensem, parochiam Lobodice (dec. Dub. — patr. Rssmae Suae a. e. Celsit.) et

Nr. 1615.

Capellania
localis
Pilgersdorf

per promotionem A. R. D. Pauli Wittek, Capellani loc. Pilgersdorfensis, ad parochiam Dirschel, capellaniam localem Pilgersdorf (dec. Leobschütz. — p. t. liberae collat.)

vacare contigerit,

vacantia et tempus competentiae pro his vacantibus beneficiis usque ad diem 15. mensis Martii 1911 publicatur.

Mutationes status personalis.

Nr. 1553.

1. Februarii A. R. D. Joannes Vyhlídal, Parochus Lobodicensis, ad parochiam Svábenice.

Nr. 1615.

A. R. D. Paulus Wittek, Capellanus local. Pilgersdorfensis, ad parochiam Dirschel, et

Nr. 1697.

A. R. D. Julius Weinlich, Cooperator Mostkovicensis, ad parochiam Kronsdorf —
canonice investiti sunt.

Nr. 1606.

A. R. D. Tobias Tomek, Cooperator Lesnicensis, ad curatiam Dittersdorf (dec. Bautsch) et

Nr. 1724.

A. R. et Doct. D. Joannes Poštulka, SS. Theolog. Doctor et Admin. p. t. Počenic. ad
curatiam Seitendorf (dec. Wagstadt.)

emissa prius professione fidei secundum formulam Trident. — Vaticanam canonice
instituti sunt.

In Domino defuncti sunt:

19. Januarii Soror Landrada Chovanec, Superiorissa congr. Soror. a S. Vincentio in domo
filiali Pačlavič.,
26. — Pl. R. et Exim. D. Vincentius Nachbar, Rssmae Suae a. e. Celsit. Consil., Decanus,
sch. elem. insp. a. e. dist. Goldenstein., Presbyter jubil. et Parochus Altstadt. et
31. — Soror Genovefa Urbisch, Superiorissa congr. Soror. Miser. III. Ord. S. Francisci
in domo filiali Neustift.

Quorum animae piae memoriae vener. Cleri in ss. Missae sacrificio commendantur.

Conspectus stipendiorum

ab archidioceseos Christi fidelibus ad pias causas collatorum Nobisque per officia decanalia
pro ulteriori dispositione transmissorum.

(A 1. Octobris — 31. Decembris 1910.)

1. **Sublevandis S. Sedis Indigentis.** (Vide Curr. Consist. IV. anni 1861. Nro. 3937.) Rssmus et Exim.
D. Joannes Kluger, par. em. Bauerwitz 587 K, e territ. civit. metrop. Olomuc. 11·52 K. E decanatus:
Bautsch 47·64 K, Bzenec-Kyjov 60·91 K, Čechy 99·07 K, Freudental 38·30 K, Hof 61·69 K, Hotzenplotz
48·95 K, Hradec 10 K, Hradiště Uh. 64·40 K, Jägerndorf 35·45 K, Kelč 7·53 K, Klobouky 72·83 K, Lipník
21·06 K, Múglitz 55·23 K, Napajedla 33·65 K, Neustadt 40·36 K, Odrau 65·20 K, Pozlovice 86·19 K, Přerov
162·02 K, Römerstadt 18·25 K, Strážnice 4 K, Schildberg 44·49 K, Schönberg 14·38 K, Troppau 136·04 K,
Trübau 53·22 K, Vyškov 3·27 K, Wagstadt 175·98 K, Zábřeh 13·70 K, Zdounky 64·61 K. Summa: 2136·94 K.

2. **Sodalitati S. Michaëlis Archangeli eumdem in finem.** E territ. civit. metrop. Olomuc. 10 K, e de-
canatus: Čechy 4·30 K, Eckersdorf 15·48 K, Hotzenplotz 3·64 K, Hradec 27·78 K, Neustadt 5·90 K, Neu-
titschein 4·42 K, Odrau 12·80 K, Příbor 1 K, Prostějov 1·50 K, Schönberg 3 K, Sternberg 1·48 K, Švábe-
nice 3 K, Troppau 45·44 K, Trübau 0·48 K, Wagstadt 2·80 K. Summa: 143·02 K.

3. **Custodibus S. Sepulchri Hierosolymitani.** E decanatus: Bautsch 13·88 K, Hotzenplotz 2·34 K,
Sternberg 2 K, Troppau 28 K, Wagstadt 164·88 K. Summa: 211·10 K.

4. **Pro hospitio Austro-Hungarico Hierosolymae.** E decanatibus: Bautsch 3·83 K, Odrau 49·50 K, Wagstadt 92 K. Summa: 145·33 K.
5. **Sodalitati S. Bonifacii.** A. R. D. Ant. Valenta, A. M. E. Olomuc. Vicarius curatus 7·95 K. E territ. civit. metrop. Olomuc. 19·75 K. E decanatibus: Bautsch 11 K, Bystřice Vel. 25 K, Bzenec-Kyjov 16·18 K, Hradec 11·95 K, Jägerndorf 50 K, Napajedla 17·25 K, Odrau 205·50 K, Opatovice 104 K, Prostějov 26·20 K, Strážnice 14·40 K, Troppau 20 10 K, Wagstadt 53·80 K. Summa: 583·08 K.
6. **Pro mancipiis Africae redimendis.** E decanatibus: Cholina († Barbara Dostál Magno-Senicii) 50 K, Freudental 9·68 K, Hotzenplotz 5 K, Hradec 20 K, Kroměříž (Veteška Ignatius, Skaštice) 301·67 K, Neustadt 2·20 K, Sternberg 16·48 K. Summa: 405·03 K.
7. **Pro fundatione Leopoldina.** E decanatibus: Čechy 2 K, Hotzenplotz 4·80 K, Příbor 2 K, Trübau 4 K. Summa: 12·80 K.
8. **In favorem confoederationis s. Infantiae D. N. J. Ch.** E decanatibus: Bzenec-Kyjov 5 K, Příbor 1·22 K, Schönberg 3 K, Wagstadt 10 K. Summa: 19·22 K.
9. **Societati „Jednota sv. Metoděje ve Vidni“.** E decanatibus: Bzenec-Kyjov 20·76 K, Čechy 23·13 K, Místek 20 K. Summa: 63·89 K.
10. **Fundo tit. Immacul. Concept. B. M. V. ad propagandam fidem in impero Turcico et reliquis Orientis partibus.** E territ. civit. metrop. Olomuc. 2 K. E decanatu Příbor 2 K. Summa: 4 K.
11. **Pro sodalitate „Armáda sv. Kříže“.** E decanatu Hof 16·70 K.
12. **Sodalitati „Pro zvelebeni cirkevni hudby“.** E decanatu Vel. Bystřice 5 K.
13. **Instituto de propaganda fide** E decanatibus: Mähr.-Neustadt 6·24 K, Schönberg 3 K. Summa: 9·24 K.
14. **In favorem Apostolatus Ss. Cyrilli et Metodii.** E decanatibus: Bzenec-Kyjov 21·12 K, Čechy 5·44 K, Lipník 4·76 K, Neutitschein 18·32 K, Odrau 10·50 K, Prostějov 8·98 K, Svábenice 62·02 K, Troppau 25 K, Vyškov 11 K. Summa: 167·14 K.
15. **Panis S. Antonii.** E parochia Rosswald 7 K.
16. **Pro missione Augustinianorum in Dinsheim.** E decanatibus: Čechy 38·20 K, Hof 2 K, Hradec 18 K, Klobouky 5·60 K, Neutitschein 4·10 K, Pozlovice 8·20 K, Prostějov 8·24 K, Schildberg 3·48 K, Troppau 66 K, Wagstadt 4 K. Summa: 157·82 K.
17. **Pro incolis pagi Vysoké Pole incendio afflictis.** E decanatibus: Čechy 2·97 K, Prostějov 5·75 K, Wagstadt 8 K, Zdounky 24·06 K. Summa: 40·78 K.
18. **Sodalitati Universitatis Salisburgensis.** E decanatibus: Místek 5 K, Odrau 6 K. Summa: 11 K.
19. **In favorem sodalitatis „Pius-Verein“.** E decanatu Odrau 4 K.
20. **In favorem associationis „Velehradský tiskový spolek“.** E decanatibus: Cholina 41 K, Místek 12·20 K, Vyškov 4 K. Summa: 57·20 K.
21. **Pro incolis pagi Sukdol incendio afflictis.** E decanatibus: Bautsch 6·85 K, Wagstadt 8 K. Summa: 14·85 K.
22. **Pro restauranda Basilica Lauretana.** E territ. civit. metrop. Olomuc. 15 K.
23. **Pro conventu PP. Trappistarum in Marianhill.** E decanatu Odrau († Theresia Baier e parochia Dörfel) 100 K.
24. **In favorem orphanorum in civitate Sternberg penes Sorores III Ord. S. Francisci pro educatione puellarum.** E decanatu Odrau († Theresia Baier e parochia Dörfel) 100 K.
25. **Pro incolis inundatione damnificatis.** Rssmum e. Consistorium Reginae-Hradecense 500 K, Rssmus ac Illimus Ep. Auxil. Guilelmus Blažek 100 K. E territ. civit. metrop. Olomuc. 58 K. E decanatibus: Bautsch 46 K, Čechy 149·87 K, Eckersdorf 37·20 K, Freudenthal 125·12 K, Goldenstein 123·31 K, Hof 118·23 K,

Hradec 9·84 K, Jägerndorf 41·24 K, Klobouky 58·10 K, Kroměříž 92 K, Lipník 43·17 K, Mezeříčí 136 K, Místek 125·40 K, Müglitz 70·88 K, Neustadt 242·11 K, Neutitschein 147·62 K, Odrau 100 K, Opatovice 102·32 K, Ostrava Mor. 385·13 K, Příbor 169 K, Přerov 398·34 K, Römerstadt 47·40 K, Schildberg 12 K, Schönberg 20·60 K, Sternberg 33·56 K, Švábenice 18 K, Trübau 281·31 K, Wagstadt 105·38, Vyškov 64·33 K, Zábřeh 139·15 K, Zdounky 143·80 K, Zwittau 86·90 K. Summa: 4331·31 K.

Summa stipendiorum a 1. Octobris — 31. Decembris 1910. collectorum: 8761·45 K.

Nr. 2000.

Actum in Curia archiepiscopali Olomucii die 1. mensis Februarii 1911.

Dr. Carolus Wisnar,

Vicarius generalis.

Henricus Geisler,

A. M. Eccl. Canonicus capitularis, Cancellarius.

František Saleský,

Boží a Apoštolské Stolice milosti
kniže-arcibiskup Olomoucký,

svému milovanému duchovenstvu a všem svým
diocesanům pozdrav a požehnání ve jménu Páně!

Drazí v Kristu!

V měsíci listopadu roku minulého sešli se, jak Vám známo, arcibiskupové a biskupové rakouští, znova ve Vídni k vážným poradám o důležitých záležitostech nejen vznešeného, ale i odpovědného úřadu svého a cítili se puzeni, aby společným listem pastýřským u velikých obrysech před zrakem Vaším rozvinuli obraz smutných dob našich, aby Vás upozornili na nebezpečnosti, která milou naši máti, svatou církev katolickou, její hlavu, její věrouku a mravouku, její ústavy a zařízení a tím i nás ohrožují, jižto v ní své časné i věčné blaženosti dojiti žádáme, abychom Vás k účinnému odporu proti nim povzbudili a Vám konečně všeobecně pravidlo předepsali, jak byste v rozličných případech a poměrech se zachovati měli, jak to i apoštol národů sv. Pavel, tento stkvoucí vzor pro nás biskupy, učinil, když ve svém zajetí římském zvěděl, že křesťanskou obec ve Filipách macedonských jim založenou bludaři znepokojují učící, že mimo víru v Ježíše Krista i zákon Mojžišův zachovávatí třeba, aby kdo před Pánem Bohem byl spravedliv. Nemaje totiž dosti na tom, že tyto bludaře i s jejich naukou a životem odbyl, pokládal apoštol národů za dobré, křesťanům Filipským dáti následující důtklivé napomenutí: „Dále, bratři, kterékoli věci jsou pravdivy, kterékoli poctivy, kterékoli spravedlivy, kterékoli svaty, kterékoli milování hodny, kterékoli dobropověstny, jest-li která ctnost, jest-li která chvála kázně, ty obmyslejte! (4, 8) jako by jim říci chtěl: kdyby i jiná ještě nebezpečnosti vám hrozila a vy nějakého poučení nebo napomenutí byli potřebni, dobře učiníte, když sami sebe se otážete: Je to pravdivo, co se mluví, čemu mne učí, či je to lež, omyl, podvod, pokrytectví? Je to poctivo, srovnává se to s dobrým mravem přirozeným a křesťanským, co mně doporučují? Bude mi to ke cti nebo k hanbě a opovržení? Je to spravedlivé a po právu, co mně činiti velí,

Franz Sales,

von Gottes und des Apostolischen Stuhles Gnaden
Fürst-Erzbischof von Olmütz,

seinem geliebten Klerus und allen seinen Diocesanen
Gruß und Segen im Namen des Herrn!

Geliebte im Herrn!

Im Monate November des verfloffenen Jahres haben die Erzbischöfe und Bischöfe Österreichs, wie Euch bekannt ist, sich abermals zu ernstern Beratungen über wichtige Angelegenheiten ihres ebenso erhabenen als verantwortungsvollen Amtes in Wien versammelt und haben sich dabei gedrängt gefühlt, in einem gemeinsamen Hirten Schreiben in großen Umrissen ein Bild unserer traurigen Zeitverhältnisse vor Eueren Augen aufzurollen, um Euch auf die Gefahren aufmerksam zu machen, von denen unsere liebe Mutter, die heilige katholische Kirche, ihr Oberhaupt, ihre Glaubens- und Sittenlehren, ihre Anstalten und Einrichtungen und damit auch wir selbst, die wir in ihr unser zeitliches und ewiges Heil erstreben, bedroht werden, Euch zu tatkräftiger Abwehr derselben aufzumuntern und Euch schließlich eine alle Lagen und Verhältnisse des menschlichen Lebens umfassende allgemeine Richtschnur für Euer Verhalten zu geben, wie es auch der Völkerapostel Paulus, dieses leuchtende Vorbild für uns Bischöfe, getan hat, als er in seiner Gefangenschaft zu Rom erfuhr, daß die von ihm gegründete Christengemeinde von Philippi in Mazedonien von Irrlehrern bedroht werde, welche die Beobachtung des mosaischen Gesetzes neben dem Glauben an Christus als zur Rechtfertigung vor Gott unumgänglich notwendig hinstellten. Nicht zufrieden nämlich, dieselben, ihre Lehren und ihr Treiben zurückgewiesen zu haben, erachtete es der Völkerapostel für gut angebracht, an die Christen von Philippi noch nachstehende eindringliche Mahnung zu richten: „Im übrigen, Brüder! was immer wahr ist, was immer ehrbar, was immer gerecht, was immer heilig, was immer liebenswürdig, was immer rühmlich, wenn etwas eine Tugend, wenn etwas eine löbliche Zucht, darauf seid bedacht!“ (4, 8) als wollte er ihnen sagen: Sollten euch noch andere Gefahren bedrohen und ihr einer Belehrung oder Ermahnung bedürftig sein, so werdet ihr gut daran tun, wenn ihr euch selbst fraget: Ist es wahr, was man mir sagt, was man mich lehrt, oder ist es eine

či bude tím někdo na svých právech a nárocích poškozen? Je to svato, srovnává se to s úctou Boží, s klaněním se jeho velebnosti či se tím sám Bůh aneb osoba a věc jemu zasvěcená zneuctívá? Je to, co prý by mě blaženosti bylo prospěšno a lásky mé zasluhovalo, i v skutku s to, učiniti mne opravdově šťastným a blaženým a proto lásky mé a vážnosti hodno? Není to, co prý dobrou pověst zjednává, spíše způsobí mou česť a dobré jméno uvéstí v nebezpečství a vydati mě na hanbu a posměch?

O napomenutích, která sv. Pavel svým křesťanům Filipským dal a která arcibiskupové a biskupové rakouští v posledním společném pastýřském listě svém po jeho příkladu i Vám, Draží v Kristu, dávají, rád bych, jakoby pokračuje v něm, v letošním postním pastýřském listě svém s Vámi rozjímal. Neníť zajisté žádná doba roku církevního k tomu vhodnější nežli doba, ve které rozum náš rozjímáním o přehořkém utrpení a smrti božského Spasitele našeho zvláštní bystrostí pro náležité pochopení všeho toho nabývá, co pravdivo, co počestno, co spravedливо, co svato, co milování hodno, co dobré pověsti prospěšno, co ctností a chvály hodnou kázní právem se nazývá, a kdy vůle naše ke všemu tomu se stává ochotnou a zdatnou.

Dobře věda konečně, že by i křesťané Filipští všech těchto otázek sebe více byli dbali, přece ještě všecka nebezpečství nevyčerpali, jimižto by víra a mravy jejich mohla býti ohrožena, připojuje sv. Pavel jakoby dodatkem ještě toto: Jest-li která ctnost, jestli že co v životě lidském trvalou se jeví býti náklonností a obratností správně mysliti a mravně jednati; jest-li která chvála kázně, jestli že co v životě lidském výsledkem trvalého ovládní a překonávání zlých náklonností a špatných zvyků čili jinými slovy vlastní, chvály hodné kázně jest, buďtež toho dbali a hleďte osvojit si je.

Lüge, ein Irrtum, ein Betrug, eine Heuchelei? Ist es ehrbar, der guten natürlichen und christlichen Sitte entsprechend, was man mir empfiehlt? Wird es mir Ehre oder Schande und Verachtung eintragen? Ist es gerecht und billig, was man mich tun heißt, oder wird jemand dadurch in seinen Rechten und Ansprüchen geschädigt? Ist es heilig, der göttlichen Ehre und Anbetung, der Gottzugehörigkeit entsprechend oder wird dadurch Gott selbst oder die ihm geweihte Person oder Sache verunehrt? Ist das, was man mir als meiner Befeligung und meiner Liebe würdig zuträglich vorstellt auch wirklich imstande, mich wahrhaft glücklich und selig zu machen, und darum liebenswürdig und schätzenswert? Ist das, was man mir als rühmlich, als Ruhm einbringend anpreist, nicht vielmehr geeignet, meine Ehre und meinen guten Namen aufs Spiel zu setzen und mich dem Spotte und Hohne preiszugeben?

Die Mahnungen, die der hl. Paulus an seine Christengemeinde von Philippi gerichtet hat und die nach seinem Vorbilde die Erzbischöfe und Bischöfe von Oesterreich in ihrem letzten gemeinsamen Hirtenschreiben auch an Euch, Geliebte im Herrn, richten, möchte ich, gleichsam in Fortsetzung dieses Schreibens, in meinem diesjährigen Fastenhirtenbriefe mit Euch betrachten; ist ja keine Zeit des Kirchenjahres dazu besser geeignet als die Zeit, in welcher durch die Betrachtung des bitteren Leidens und Sterbens unseres göttlichen Heilandes unser Verstand für die richtige Auffassung alles Wahren, Ehrbaren, Gerechten, Heiligen, Liebenswürdigen, Rühmlichen, jeglicher Tugend und löblichen Zucht geschärft und unser Wille für deren Befolgung besonders geneigt und tüchtig gemacht wird.

Wohl bemußt endlich, auch durch die Bedachtnahme auf alle diese Fragen noch lange nicht alle Gefahren erschöpft zu haben, welche den Glauben und die Sitten der Christen von Philippi bedrohen könnten, fügt der heilige Paulus noch ergänzend hinzu: Wenn etwas eine Tugend ist, wenn etwas im Leben der Menschen als eine andauernde Geneigtheit und Fertigkeit, richtig zu denken und sittlich zu handeln sich erweist; wenn etwas eine löbliche Zucht ist, wenn etwas im Leben der Menschen das Ergebnis dauernder Selbstbeherrschung und Selbstüberwindung schlimmer Neigungen und übler Gewohnheiten oder, mit anderen Worten, das Ergebnis löblicher Selbstzucht ist, so seid darauf bedacht und eignet es euch an!

Drazí v Kristu!

První napomenutí, které Vám dávám, zní takto: „Kterékoli věci jsou pravdivy, ty obmyšlejte!“ Jako oko pro světlo, tak duše podle obrazu Božího stvořená pro pravdu stvořena a pravdomluvnost známkou podobnosti Boží a zárukou bohumilosti jest, jakož i opak její lež známkou soukmenného přibuzenství jest s tím, jenž otcem lži se nazývá¹⁾. Láska ku pravdě člověku vštěpuje povahu, která u všech dobře smýšlejících budí důvěru a jej spolehlivým a váženým činí členem lidské společnosti, kdežto lež, pokrytectví, podvod jej mrzkým činí a důvěry nehodným. K tomu přistupuje, co Šalomoun dí ve svých Příslovích²⁾: „Svědék falešný nebude bez pomsty, a kdož mluví lež, zahyne“, jak se i na Ananiáši a Sáfíře potvrdilo.³⁾ O buďtež tedy, Drazí v Kristu, toho dbalí, aby žádná vědomá lež jazyka Vašeho neposkvřnila; uchovejte své dítky a domácí všeliké lživosti a daleko odvrzte od sebe všeliké tiskopisy, kterým lež jest pramenem živnosti. Kolik svárů, pohoršení a soudů bylo by zamazáno, kdyby pravda spleti lží nebyvala zastřena!

„Kterékoli věci jsou ctihodny, ty obmyšlejte!“ Tak zní druhé napomenutí Vašeho biskupa. Ctihodní přede všemi jinými bytostmi jest Bůh jako bytost svrchovaně dokonalá, ježto všechny dokonalosti v sobě pojímá a žádnou bytostí překonána býti nemůže, ježto jest druhu svého jediná a všecky ostatní ctihodnosti překonává a od níž všecko dobré máme. Ctihodní jsou andělé Boží, protože jemu dokonalosti jsou nejbližší, jsouce spolu věrnými průvodci a pomocníky našimi. Ctihodní jsme my lidé, protože duše naše podle obrazu Božího jest stvořena, my Pána Boha otcem svým nazýváti smíme, od jeho jednorozeného člověkem učiněného syna za cenu předražené krve jeho jsme byli vykoupeni a na křtu sv. chrámem Duchu Sv. učiněni. Ctihodní mezi lidmi jest především rodička Boží bez poskvřny počatá, nejčistější panna Maria; jsou pak svatí a svěťice Boží, kteří se již těší z blaživého patření na Boha, a ubohé duše v očištění, protože patření toto již jim jest zajištěno; ctihodní jsou naši rodičové, jimžto svůj život, svůj chléb, své vychování, své postavení děkujeme; jsou mimo ně jejich zástupcové, naši pěstouni, naši kmotrové na křtu sv. a sv. birmování, naši poručníci, učitelé, duchovní a tělesní dobrodínce, jsou také osoby, které v zájmu obecného blaha ve veřejném úřadu

Geliebte im Herrn!

Die erste Mahnung, die meinerseits an Euch ergeht, lautet: „Was immer wahr ist, darauf seid bedacht!“ Wie das Auge für das Licht, so ist die nach dem Ebenbilde Gottes erschaffene Seele für die Wahrheit erschaffen und die Wahrhaftigkeit ein Kennzeichen der Gottähnlichkeit und ein Unterpfand der Gottgefälligkeit, wie das Gegenteil derselben, die Lüge ein Merkmal der Stammverwandschaft dessen ist, der der Vater der Lüge genannt wird.¹⁾ Die Liebe zur Wahrheit bringt in dem Menschen einen Zustand hervor, der bei allen Gutgesinnten Vertrauen erweckt und ihn zu einem verlässlichen und geachteten Mitgliede der menschlichen Gesellschaft macht, während die Lüge, die Heuchelei, der Betrug ihn verächtlich und des Vertrauens unwürdig macht. Dazu kommt, was Salomon in seinen Sprüchen sagt: „Ein falscher Zeuge bleibt nicht ungestraft und wer Lügen redet, geht zugrunde“,²⁾ wie es sich auch an Ananias und Saphira bewahrheitet hat.³⁾ D seid darum, Geliebte im Herrn, darauf bedacht, daß keine bewußte Unwahrheit Euerer Zunge beflecke; bewahret Euerer Kinder und Hausgenossen vor Lügenhaftigkeit und weist weit weg von Euch alle Druckfachen, die die Lüge zur Erwerbsache gemacht haben. Wie viel Verdruß, wie viel Argerniß, wie viele Prozesse würden vermieden werden, wenn die Wahrheit durch das Lügengewebe nicht verdunkelt würde!

„Was immer ehrbar ist, darauf seid bedacht!“ so lautet die zweite Mahnung Eueres Bischofs. Ehrbar ist vor allen übrigen Wesen Gott der Herr als das aller-vollkommenste Wesen, das alle Vollkommenheiten in sich schließt und von keinem anderen Wesen übertroffen wird, das vielmehr einzig ist in seiner Art, alle übrigen an Ehrbarkeit übertrifft und von dem wir alles Gute haben. Ehrbar sind die Engel Gottes, weil sie ihm an Vollkommenheit zunächst stehen und unsere treuen Beschützer und mächtigen Mithelfer in der Erreichung unseres ewigen Zieles sind. Ehrbar sind wir Menschen, weil unsere Seele nach dem Ebenbilde Gottes erschaffen ist. wir Gott unseren Vater nennen dürfen, von seinem eingeborenen, menschengewordenen Sohne um den Preis seines kostbarsten Blutes erlöst und in der hl. Taufe ein Tempel des hl. Geistes geworden sind. Ehrbar unter den Menschen ist vor allen die Mutter Gottes, die unbefleckt empfangene, allerreinste Jungfrau Maria; sind sodann die Heiligen Gottes, welche sich bereits seiner beglückenden Anschauung erfreuen, und die Armen Seelen im Fegfeuer, weil ihnen diese Anschauung zugesichert ist; sind ferner unsere Eltern, denen wir unser Leben, unseren Unterhalt, unsere Erziehung und Lebensstellung zu verdanken haben; sind überdies deren Stellvertreter, die Zieheltern, Tauf- und Firmpaten, Vormünder,

Flugs

jsou postaveny anebo již pro své vysoké, zkušenosti a vědomostmi bohaté stáří úcty zasluhují. Tak tomu chce první přikázání Boží: „V jediného Boha věřití budeš“; tak druhé: „Nevezmeš jména Božího na darmo;“ tak třetí: „Pomni, abys den sváteční světil;“ tak čtvrté: Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi.“ „Dávejte tedy,“ Drazí v Kristu! abych Vás slovy sv. Pavla napomenul, dávejte „všem, což jste povinni, komu bázeň, tomu bázeň, komu čest, tomu čest;“⁴⁾ střežte se však i sami neblahé žádosti po vlastní cti dle způsobu fariseů, kteří, jak sám božký Spasitel dosvědčuje,⁵⁾ všechny své skutky činí, aby byli vidíni od lidí. Zda-li byste se pak nepodobali slepici, která když vejce snesla, kvoká do kola, aby všichni v domě i v sousedství slyšeli a zvěděli, že vejce snesla. Přichvátá však hospodyně ke kukani a vejce jí odnese.

Když Pán Bůh Evu stvořiti chtěl, projevil úmysl svůj slovy: „Není dobré člověku, býti samotnému. Učiňmež mu pomocníci podobnou jemu“⁶⁾ a tím dal na jevo jednak, že blaženost jest účelem stvoření člověka, jednak že obcování člověka s člověkem čili společnost povolána jest, aby k blaženosti té přispívala, jakož i naopak blaženost člověka závislou učinil na tom, jak se ve společnosti zachová a to přikázáním: „Cti otce svého a matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi.“ Má-li však společnost lidská plniti tento úkol svůj, třeba, aby sama byla dobře uspořádána a členy své chránila v držení statků, ze kterých pozemský jejich blahobyt se skládá, v držení života, zdraví, manželské svornosti, majetku, cti, dobrého jména, třeba dávatí každému, co jemu náleží, a nechávatí mu, co jeho jest, čili jinými slovy: třeba býti ke všem spravedlivým. Spravedlnost jest nejbezpečnější podpora, nejpevnější pouto a neodolatelná síla přitažlivá lidské společnosti a proto napomíná Vás, Drazí v Kristu, biskup Váš dále: Kterékoli věci jsou spravedlivy, ty obmyšlejte!

Jak-koli však pozemský blahobyt společnosti lidské bez spravedlnosti obejítí se nemůže, pro věčný blahobyt ještě daleko nestačí; „nebo co jest platno člověku, by všecken svět získal, a na své duši škodu trpěl?“⁷⁾ My však již od narození trpíme jistou škodu a můžeme ji utrpěti znovu, i když byla odčiněna. My následkem hříchu dědičného nepřicházíme na svět jako

Lehrer, geistliche und leibliche Wohltäter, sind auch Personen, die ein öffentliches Amt im Interesse des allgemeinen Wohles bekleiden oder ihres hohen, erfahrungs- und lehrrreichen Alters wegen ehrwürdig sind. (So will es das erste Gebot Gottes: „Du sollst allein an einen Gott glauben“; so das zweite: „Du sollst den Namen Gottes nicht eitel nennen“; so das dritte: „Du sollst den Feiertag heiligen“; so das vierte: „Du sollst Vater und Mutter ehren, auf daß Du lange lebest und es Dir wohlgerhe auf Erden.“) So leistet denn, Geliebte, um Euch mit den Worten des Hl. Paulus zu ermahnen, so leistet denn allen, was Ihr schuldig seid: „Ehrfurcht, wem Ehrfurcht, Ehre, wem Ehre gebührt“⁴⁾; hütet Euch aber vor der leidigen Sucht nach eigener Ehre nach Art der Pharisäer, die, wie der göttliche Heiland selbst bezeugt,⁵⁾ alle ihre Werke tun, um von den Leuten gesehen zu werden. Würdet Ihr wohl nicht einer Henne gleichen, die, wenn sie ein Ei gelegt hat, herumgackert, daß es alle im Hause und in der Nachbarschaft hören und wissen, daß sie ein Ei gelegt hat. Dann aber eilt die Hausfrau zum Hühnerkorb und nimmt ihr das Ei weg. 7

Als Gott der Herr Eva erschaffen wollte, da gab er seine Absicht kund mit den Worten: „Es ist nicht gut, daß er allein sei. Lasset uns ihm eine Gehilfin machen, die ihm gleiche“,⁶⁾ und gab damit zu erkennen, nicht nur daß die Wohlfahrt des Menschen Zweck seiner Erschaffung sei, sondern auch daß die Gesellschaft von Seinesgleichen berufen sei, zu dieser Wohlfahrt beizutragen, wie er auch umgekehrt die Wohlfahrt des Menschen von seinem Verhalten in der Gesellschaft abhängig gemacht hat mit seinem Gebote: „Du sollst Vater und Mutter ehren, auf daß Du lange lebest und es Dir wohlgerhe auf Erden“. Soll aber die menschliche Gesellschaft diese ihre Aufgabe erfüllen, so muß sie selbst wohlgeordnet sein und ihre Mitgenossen im Besitze jener Güter schützen, welche ihre irdische Wohlfahrt ausmachen, im Besitze des Lebens, der Gesundheit, des ehelichen Friedens, von Hab und Gut, der Ehre und des guten Namens, jedem geben, was ihm gebührt, und jedem lassen, was sein ist, oder mit anderen Worten, gerecht sein gegen alle. Die Gerechtigkeit ist die sicherste Stütze und ein festes Band und eine unwiderstehliche Anziehungskraft der menschlichen Gesellschaft. Darum ermahnt Euch, Geliebte im Herrn, Euer Bischof des weiteren: Was immer gerecht, darauf seid bedacht!

So unentbehrlich aber die Gerechtigkeit für die zeitliche Wohlfahrt der menschlichen Gesellschaft ist, für die ewige Seligkeit genügt sie noch lange nicht; „denn was nützt es dem Menschen, wenn er die ganze Welt gewänne, aber an seiner Seele Schaden litte?“⁷⁾ Wir leiden aber schon von Geburt aus einen Schaden und können diesen Schaden, auch wenn er beseitigt worden, wieder erleiden.

dítky lásky Boží, nýbrž jako dítky jeho hněvu a potřebujeme, jak Ježíš Kristus Nikodema, představeného školy a člena vysoké rady židovské, ujistil,⁸⁾ znovu-zrození z vody a Duchu Svatého ve svátosti křtu sv., kterým bychom, byť i ne ode všeho trestu, tož přece od viny dědičného hříchu byli očištěni, posvěcující milosti stali se účastni a dítky Božími. A my škody té doznáváme opět a opět, kdykoli hříchem smrtelným zalíbení Boží ztrácíme a ve stavu jeho nelibosti beze zásluhy dobrých skutků našich takořka chřadneme, dokud hodným přijetím svátosti pokání škody na duši utrpeně nenapravíme. Proto, Draží v Kristu, kterékoli věci jsou svaty, Pánu Bohu milé, k zachování, znovunabytí a rozmnožení posvěcující milosti prospěšny, ty obmyšlejte; obmyšlejte je sice vždycky, zvláště však v době svatopostní, kdy božský Spasitel na kříži jako ten otec v podobenství o synu marnotratném ruce své k nám ubohým hříšníkům láskyplně vztahuje, vyznání hříchu našich knězi zmocněnému pln útrpnosti přijímá, při litosti, předsevzetí a skutcích kajicnosti milostivě nás podporuje, k ráně srdce svého nás tiskne a svou blavu trním korunovanou jako ku kajicnému lotru ku políbení smíru sklání.

Sv. evangelista Lukáš končí svou zprávu o pouti dvanáctiletého Ježíše ku svátkům velikonočním do Jeruzaléma slovy: „I sestoupil s nimi“, s Marií a Josefem, „a byl jim poddán. A Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí.“⁹⁾ Jak milování hodný musil býti Pán Ježíš za všech dob života svého, když i sám nebeský otec jeho opětně, na Jordáně a na Táboře, svědectví jemu vydal: „Tentof jest syn můj milý, v němž jsem sobě zalíbil.“¹⁰⁾ Jak milování hodný jako dítě, jako mládenec, jako muž! Jak milování hodný jako učitel, když i služebníci od nejvyšších kněží a fariseů vyslaní o něm vypověděli: „Nikdy člověk tak nemluvil jako člověk tento!“¹¹⁾ Anebo když jednou pět tisíc mužů pěti chleby a dvěma rybičkama a podruhé čtyři tisíce sedmi chleby a několika rybičkami nasytil. Jak milování hodný jako lékař nemocných, když jich tolik uzdravil a tolik z mrtvých vzkřísil! Jak milování hodný v obcování s dítky, když s pokáráním pravil ke svým apoštolům: „Nechte dítek a nebraňte jim ke mně jíti; nebo takových jest království nebeské.“¹²⁾ Jak milování hodný v obcování s hříšníky! Neboť, jak sám o sobě praví, „Syn člověka nepřišel duši zatracovat, ale spasit.“¹³⁾ Jak nevýslovně milování hodný v obcování se svými apoštoly, kterým před poslední večeří nohy umyl, při večeří pak své tělo a svou krev za pokrm a nápoj jim

Wir kommen infolge der Erbsünde nicht als Kinder der Liebe Gottes, sondern als Kinder seines Zornes zur Welt und bedürfen, wie Jesus den Nikodemus, den Vorsteher einer Schule und Mitglied des Hohen Rates, versichert hat⁸⁾, einer Wiedergeburt aus dem Wasser und dem hl. Geiste im hl. Tauffakrament, wodurch wir, wenn auch nicht von aller Strafe, so doch von der Schuld der Erbsünde gereinigt, der heiligmachenden Gnade teilhaftig und Kinder Gottes werden. Und wir erleiden diesen Schaden immer wieder, so oft wir durch eine Todssünde Gottes Wohlgefallen verlieren und im Zustande seines Mißfallens ohne das Verdienst unserer guten Werke gleichsam dahinsiechen, so lange wir nicht durch den würdigen Empfang des hl. Bußsakraments den erlittenen Seelenschaden wieder gutgemacht haben. Darum, Geliebte im Herrn, was immer heilig, was immer Gott wohlgefällig, was zur Erhaltung, zur Wiedergewinnung, zur Vermehrung der heiligmachenden Gnade zuträglich ist, darauf seid bedacht; seid bedacht darauf wohl immer, insbesondere aber in der hl. Fastenzeit, wo der göttliche Heiland am Kreuze wie der Vater in dem Gleichnisse vom verlorenen Sohn seine Hände uns armen Sündern liebevoll entgegenstreckt, unsere Sündenbekenntnis durch den bevollmächtigten Priester erbarmungsvoll aufnimmt, uns bei unserer Reue, bei unseren Vorsätzen und Bußwerken gnädig unterstützt, uns an seine Herzenswunde drückt und sein dornengekröntes Haupt wie zum reinigen Schächer uns zum Friedenskusse hinneigt.

Der hl. Evangelist Lukas schließt seinen Bericht über die Reise des zwölfjährigen Jesus zum Osterfeste nach Jerusalem mit den Worten: „Er zog mit ihnen“, mit Maria und Josef, „hinab und war ihnen untertan. Jesus aber nahm zu an Weisheit und Alter in Gnade bei Gott und den Menschen.“⁹⁾ Wie liebenswürdig muß Jesus in allen Perioden und Lagen seines Lebens gewesen sein, wenn sogar sein himmlischer Vater zu wiederholten Malen, am Jordan und am Tabor, ihm das Zeugnis gab: „Dieser ist mein Sohn, der geliebte, an dem ich mein Wohlgefallen habe.“¹⁰⁾ Wie liebenswürdig als Kind, als Jüngling, als Mann! Wie liebenswürdig als Lehrer, wenn selbst die Gerichtsdienner der Hohenpriester und Pharisaer von ihm ausfragten: „Niemand hat ein Mensch so geredet wie dieser Mensch.“¹¹⁾ Oder wenn er einmal fünftausend Männer mit fünf Broten und zwei Fischen und ein andermal viertausend mit sieben Broten und einigen Fischlein sättigte. Wie liebenswürdig als Arzt der Kranken durch die vielen Krankenheilungen und Totenauferweckungen! Wie liebenswürdig im Umgange mit den Kindern, wenn er nicht ohne Tadel gegen seine Apostel denselben zurief: „Lasset die Kindlein und wehret ihnen nicht, zu mir zu kommen; denn solcher ist das Himmelreich!“¹²⁾ Wie liebenswürdig im Umgange mit den Sündern! Denn „der Menschensohn ist,“ wie er selbst von sich ausagt,¹³⁾

dal k životu věčnému, dobře věda, že jeden z nich za třicet stříbrných jej zradí, tři jiní za jeho úzkosti smrtelných spánkem se dají přemoci, konečně všichni jej opustí a jeden třikrát jej zapře. Zda kdy člověk světu dal vznešenější příklad hodnosti lásky všech, než-li božský Spasitel náš Kristus Pán? Když tedy o tomto příkladu svém vece k apoštolům: „Příklad zajisté dal jsem vám, abyste jakož jsem já učinil vám, tak i vy činili“: 14) tož zajisté, Draží v Kristu, chápete napomenutí sv. Pavla k Filipánům, chápete napomenutí Vašeho biskupa k Vám: „Kterékoli věci jsou milování hodny, ty obmyšlejte!“ A Vy je zajisté shledáte v tělesných a duchovních skutcích milosrdenství, které se nám v písmě sv. doporučují, a budete ochotni, konati je zvláště v této době svatopostní jako skutky kajicné a tak prospívati milostí a láskyhodností u Boha i u lidí.

Nápadno bude Vám snad, Draží v Kristu, další napomenutí sv. Pavla: „Kterékoli věci jsou dobré pověsti, ty obmyšlejte!“ Kdyžť již žalmista ve Starém Zákoně se modlí: „Ne nám, Hospodine, ne nám, ale jménu svému dej slávu;“ 15) kdyžť sám božský Spasitel v horské řeči své množství posluchačů svých napomíná: „Pilně se varujte, abyste spravedlnosti své nečinili před lidmi, abyste od nich byli vidíni;“ 16) kdyžť podle toho sám apoštol národů sv. Pavel žaku svému a biskupu Efešskému Timotheovi klade na srdce napomenutí: „Jedinému Bohu čest a sláva“ 17) a když jej a celou jeho obec křesfanskou tím napomíná, aby jediné na Boží čest a chválu mysleli: doporučuje Filipánům: „Kterékoli věci jsou dobré pověsti, ty obmyšlejte!“ Ale dvojí toto napomenutí, jedno záporné a druhé kladné sobě nejen neodporují, nýbrž i v nejkrásnějším jsou souladu, protože co křesfanům k dobré slouží pověsti, to i Pánu Bohu slouží ke cti a slávě, v jehožto zjevení věří, jehožto přikázání zachovávají, v jehož pomoc důvěřují. Pročť i sv. Pavel napomíná Korintské: „Kdo se chlubí, v Pánu se chlub,“ 18) bez jehožto milosti sám ničeho nezmůže. Vždyť ani svíce, jejížto úlohou jest svítiti, se nerozsvěcuje, aby postavena byla pod kbelec, nýbrž na svícen a svítila všem, kteří v domě jsou. 19) A proto, kterékoli věci jsou dobré pověsti, ty obmyšlejte!

„nicht gekommen, die Seelen zu verderben, sondern selig zu machen.“ Wie unsäglich liebenswürdig im Umgange mit seinen Aposteln, denen er vor dem letzten Abendmahle die Füße gewaschen, beim Abendmahle seinen Leib und sein Blut als Speise und Trank fürs ewige Leben gereicht hat, obgleich er wußte, daß einer von ihnen ihn um dreißig Silberlinge verraten, drei andere während seiner Todesangst sich vom Schläfe übermannen ließen, schließlich alle flohen und einer ihn sogar dreimal verleugnete. Hat je ein Mensch der Welt ein erhabeneres Beispiel von Liebenswürdigkeit gegeben als unser göttlicher Heiland Christus der Herr? Und wenn er von diesem seinem Beispiele zu den Aposteln sagt: „Ich habe euch ein Beispiel gegeben, damit auch ihr so tuet, wie ich euch getan habe.“ 14) so verstehet Ihr wohl, Geliebte im Herrn, die Mahnung des hl. Paulus an die Philipper, die Mahnung Eures Bischofs an Euch: Was immer liebenswürdig, darauf seid bedacht! Und Ihr werdet sie insbesondere verstehen von den leiblichen und geistlichen Werken der Barmherzigkeit, die uns in der hl. Schrift empfohlen werden, und bereit sein, dieselben als Bußwerke in dieser hl. Fastenzeit zu verrichten und so zuzunehmen an Gnade und Liebenswürdigkeit vor Gott und den Menschen.

Auffallend mag Euch, Geliebte im Herrn, die weitere Mahnung des hl. Paulus erscheinen: „Was immer rühmlich, darauf seid bedacht!“ Denn während schon der Psalmist im Alten Bunde betet: „Nicht uns, Herr! nicht uns, sondern deinem Namen gib die Ehre“ 15), und während der göttliche Heiland selbst in der Bergpredigt die Menge seiner Zuhörer belehrt: „Habet Acht, daß ihr eure Gerechtigkeit nicht übet vor den Menschen, um von ihnen gesehen zu werden“ 16), und während demgemäß der Völkerapostel Paulus seinem Schüler und Bischof von Ephesus namens Timotheus die Mahnung ans Herz legt: „Gott dem alleinigen sei Ehre und Herrlichkeit!“ 17), und damit ihn und seine Christengemeinde auffordert, nur auf Gottes Ehre und Ruhm bedacht zu sein: empfiehlt er den Philippern: „Was immer rühmlich, darauf seid bedacht!“ Aber weit entfernt mit einander im Widerspruche zu sein, stehen diese Mahnungen vielmehr mit einander in innigster Harmonie, weil was den Christen Lob und Ruhm einträgt, auch Gott zur Ehre gereicht, dessen Offenbarungen sie glauben, dessen Gebote sie befolgen und auf dessen Hilfe sie vertrauen. Weswegen auch der hl. Paulus die Korinther ermahnt: „Wer sich aber rühmt, der rühme sich im Herrn,“ 18) ohne dessen Gnade er selbst nichts vermag. Man zündet ja auch die Leuchte, zu deren Aufgabe es gehört zu leuchten, nicht an, um sie unter den Scheffel zu stellen, sondern auf den Leuchter, damit sie allen leuchte, die im Hause sind. 19) Darum, was immer rühmlich, darauf seid bedacht!

Než tím sv. Pavel svá napomenutí k Filipánům ještě nevyčerpal, nýbrž jakoby se obával, že by snad přece ještě některé byl opomenul, připojuje ještě dvoji obecnější a obsáhlejší a Váš biskup činí totéž. První zní: „Jest-li která ctnost, tu obmyslejte!“ Nejen tenkrát, když se o nějaký skutek jedná ve Vašem chování, nýbrž i, a to ještě více, když jde o stálost a účinnost a spolehlivost Vašeho jednání, ty obmyslejte. Podle víry byly zajisté některé činy křesťana Mikuláše, kterého první křesťané apoštolům za jahna doporučili, a přece celý starověk křesťanský jej za původce bludařů Mikulášenců pokládá, proč i v seznamu prvních jahňů na posledním místě se vyskytuje²⁰⁾, jakož i Jidáš Iskariotský v seznamu apoštolů. Měl sice některé skutky, ale neměl jich trvale, účinně, spolehlivě, neměl ctnosti víry; neboť „spravedlivý žije z víry.“²¹⁾ A proto obmyslejte to, co ku podstatě ctnosti náleží, má-li něco ctnosti býti; žádná mravní zdatnost ve smýšlení a jednání nemá křesťana býti daleka. Avšak i dovolena snaha po chvále ukrocením sebelásky nabytá; poněvadž vybízí k následování a dobré jméno nejednou velikým jest dědictvím potomků. A proto, jest-li která chvála kázně, tu obmyslejte!

Jestliže, Drazí v Kristu, napomenutí tato k srdci si vezmete, jestliže je hluboko v paměť si vštípíte a podle nich všecko své myšlení a snažení, všecky skutky a celý život svůj zařídíte: pak splní se i přání, jimžto sv. Pavel svůj list k Filipánům a já svůj k Vám zavírám: „Milost Pána našeho Ježíše Krista budiž s duchem Vaším. Amen.“²²⁾

V Olomouci dne 26. ledna 1911.

† František Saleský,
kníže-arcibiskup.

Damit hat jedoch der hl. Paulus seine Mahnungen an die Philipper noch immer nicht erschöpft und fügt, um ja keine zu unterlassen, zwei noch allgemeiner und noch umfassender gehaltene hinzu und Euer Bischof tut dergleichen. Die erste lautet: „Wenn etwas eine Tugend ist, darauf seid bedacht!“ Nicht nur wenn es sich um eine einzelne Tat in Euerem Benehmen handelt, sondern auch, und zwar umso mehr, wenn es sich um das Dauerhafte und Tatkräftige und Verlässliche Eueres Benehmens handelt, seid darauf bedacht! Glaubensgemäß mußten gewiß einige Handlungen des von den ersten Christen den Aposteln zum Diakon empfohlenen Christen namens Nikolaus, gewesen sein und doch betrachtet ihn das christliche Altertum als Stifter der unter dem Namen Nikolaiten bekannten Irrlehrer, weswegen er auch im Namensverzeichnis der ersten Diakonen ähnlich wie Judas Iskariot in den Apostelverzeichnissen an letzter Stelle angeführt wird.²⁰⁾ Er hatte nicht die Tugend, das Dauerhafte, das Tatkräftige, das Verlässliche des Glaubens. Und doch kommt es gerade auf diese Tugend hauptsächlich an; denn „der Gerechte lebt aus dem Glauben.“²¹⁾ Darum seid darauf bedacht, was zum Wesen der Tugend gehört, wenn etwas eine Tugend sein soll; denn keine sittliche Tüchtigkeit in Gesinnung und Handlung soll den Christen fern sein. Aber auch ein durch Selbstzucht seiner Eigenliebe erworbenes Lob ist erstrebenswert, da es zur Nachahmung auffordert und der gute Name oft das einzige Erbstück der Nachkommen ist. Darum, wenn etwas eine löbliche Zucht ist, seid darauf bedacht!

Wenn Ihr, Geliebte im Herrn, diese Mahnungen Euch zu Herzen nehmet, wenn Ihr sie Euerem Gedächtnisse tief einpräget und wenn Ihr nach denselben Euer Sinnen und Trachten, Euer Tun und Leben einrichtet: so wird auch der Wunsch des hl. Paulus, mit dem er sein Schreiben an die Philipper und ich das meinige an Euch schließe, in Erfüllung gehen: „Die Gnade unseres Herrn Jesus Christus sei mit Euerem Geiste! Amen.“²²⁾

Olmütz, am 26. Jänner 1911.

† Franz Sales,
Fürst-Erzbischof.

1) Jo. 8, 44. — 2) 19, 9. — 3) Luc. Act. Apost. 5, 1—11. — 4) Rom. 13, 7. — 5) Matth. 23, 5 seqq. — 6) I. Mos. 2, 18. — 7) Matth. 16, 26. — 8) Jo. 3, 5. — 9) Luc. 2, 52. — 10) Matth. 3, 17; 17, 5. — 11) Jo. 7, 46. — 12) Matth. 19, 14. — 13) Jo. 13, 15. — 14) Luc. 9, 56. — 15) 113, 9. — 16) Matth. 6, 1. — 17) I. 1, 17. — 18) II. 10, 17. — 19) Matth. 5, 15. — 20) Act. Apost. 6, 5. — 21) Rom. 1, 17. — 22) 4, 13.

Postní řád

pro dobu od popeleční středy roku 1911. do
téhož dne roku 1912.

I.

Předpisy obecné.

(Die Velkého katechismu č. 493—500.)

Třetí přikázání církevní zní: „Ustanovené posty zachovávat.“

V třetím přikázání církevním se poroučí, bychom v ustanovené dny půst od církve nařízený zachovávali.

Půst od církve nařízený je dvojitý:

1. půst zdrželivosti od masitých pokrmů;
2. půst zdrželivosti od masitých pokrmů a zároveň ujmy, při kterém se zdržujeme od požívání masitých pokrmů a jen jednou za den, a to nikoli před polednem, do syta se najíme. Tu však je dovoleno, pro občerstvení večer něco málo pojísti, jakož i ráno něco málo požití.

Zdržovati se od masitých pokrmů, jsme povinni každý pátek celého roku. Jenom když na pátek připadne hod Boží vánoční, dovoluje se v tento pátek požívatí masité pokrmy.

Zdržovati se od masitých pokrmů a zároveň činiti si ujmu, jsme povinni:

1. každý den čtyřicetidenního postu, to jest, od popeleční středy až do velikonoc; ve dny nedělní však je dovoleno vícekrát se nasytiti;

2. ve středu, v pátek a v sobotu čtvera suchých dnů;

3. ve svatvečery jistých velikých slavností. Místo některých těchto svatvečerů jsou u nás středy a pátky adventní za dny postní ustanoveny. Toto ustanovení neplatí však o svatvečerech před vánoce, před svátky svatodušními, před sv. Petrem a Pavlem, před nabevzetím Panny Marie, přede Všemi Svatými.

Zdržovati se od masitých pokrmů je v ustanovené postní dny povinen každý věřící, jakmile do rozumu přišel, pokud řádná příčina, na př. nemoc, bída nebo jiná podobná, ho neomlouvá.

Fastenordnung

für die Zeit vom Aschermittwoch 1911 bis
zum Aschermittwoch 1912.

I.

Allgemeine Vorschriften.

(Nach dem Großen Katechismus Nr. 493—500.)

Das dritte Gebot der Kirche lautet: „Du sollst die gebotenen Fasttage halten.“

Im dritten Kirchengebote wird befohlen, an den vorgeschriebenen Tagen das von der Kirche verordnete Fasten zu halten.

Das von der Kirche verordnete Fasten ist zweifach:

1. das Fasten durch Enthaltung von Fleischspeisen;
2. das Fasten durch Enthaltung von Fleischspeisen und durch Abbruch zugleich, indem man sich vom Genuße der Fleischspeisen enthält und sich nur einmal des Tages, und zwar nicht vor der Mittagszeit, satt ißt. Doch ist auch am Abende eine kleine Stärkung zu nehmen erlaubt; desgleichen etwas Weniges am Morgen.

Zur Enthaltung von Fleischspeisen ist man an allen Freitagen des Jahres verpflichtet. Nur wenn das Weihnachtsfest auf einen Freitag fällt, ist der Genuß von Fleischspeisen an diesem Freitage erlaubt.

Zur Enthaltung von Fleischspeisen und zum Abbruche zugleich ist man verpflichtet:

1. an allen Tagen der vierzigtagigen Fasten, das ist, vom Aschermittwoch bis Ostern; jedoch ist an den Sonntagen eine mehrmalige Sättigung erlaubt;

2. am Mittwoch, Freitag und Samstag der vier Quatemberwochen;

3. an den Vortagen gewisser hoher Feste. Anstatt einiger dieser Vortage sind bei uns die Mittwoche und Freitage des Advents als Fasttage bestimmt. Diese Bestimmung gilt nicht von den Vortagen vor Weihnachten, Pfingsten, Petrus und Paulus, Mariä-Himmelfahrt und Allerheiligen.

Zur Enthaltung von Fleischspeisen ist an den gebotenen Fasttagen jeder Gläubige verpflichtet, der den Gebrauch der Vernunft erlangt hat und nicht durch einen rechtmäßigen Grund, zum Beispiel durch Krankheit, Not und dergleichen entschuldigt ist.

Zdržovati se od masitých pokrmů a zároveň ujmou si činiti, je v ustanovené dny postní povinen každý věřící, který 21. rok věku svého už dovršil a řádnou příčinou není omluven.

(Tak dovoleno dle potřeby a vícekrát za den pokrmů požívati nemocným, ženám těhotným a kojícím, jakož i osobám, které namáhavé a unavující tělesné nebo duševní práce, a pocestným, kteří pěšky delší a obtížnou cestu konají, dále chudým, kteří nemají za tolik, aby jednou do sytosti mohli se najísti, a vůbec všem, kteří by při jednom toliko za den nasycení povinností povolání svého zadost učiniti nemohli).

Namáhavá práce a veliké stáří omlouvají sice toho, kdo by si nečinil ujmy, samy sebou však nestačí na omluvu toho, kdo by se nezdržoval od pokrmů masitých.

Církev usnadňuje příkázání o postu tím, že Sv. Otec biskupům dává plnomocenství, by pro své diecese nebo pro jednotlivé věřící z řádných příčin příkázání o postu zmírnili.

II.

Prominutí čili dispense.

Prominutí záповědi masitých pokrmů se tímto na základě plné moci Sv. Apoštolskou Stolicí dne 8. února a 15. března 1906, jakož i dne 12. března 1908 dané milostivě uděluje:

A

vůbec všem věřícím diecese:

1. pro všechny neděle a všední dny 40denního postu, vyjímaje:
 - a) středu popeleční,
 - b) středu suchých dnův,
 - c) pátky této doby,
 - d) poslední tři dny sv. týdne;
2. pro sobotu čtvera suchých dnův;
3. pro svatvečery svátků sv. Petra a Pavla, nanebevzetí Panny Marie a Všech Svatých;
4. pro středy adventní, vyjímaje středu o suchých dnech adventních;
5. pro pátky, na které zasvěcený svátek, výroční trh anebo mimořádná nějaká místní slavnost církevní připadá.

Totéž prominutí připouští se také pro mírné občerstvení večerní ve dny postu, o kterých se záповěď masitých pokrmů promíjí, vyjímaje duchovní, jak světské tak řeholní, kteřížto věřícím slovem i příkladem života svítiti mají, chovance semináře většího i menšího, společnosti řeholní a všechny ústavy obojího pohlaví bezprostředně nebo prostředně právomoci biskupské

Zur Enthaltung von Fleischspeisen und zum Abbruche zugleich ist an den gebotenen Fasttagen jeder Gläubige verpflichtet, der das 21. Lebensjahr vollendet hat und nicht durch einen rechtmäßigen Grund entschuldigt ist.

(So dürfen Kranke, Schwangere, Säugende, Personen, welche sehr anstrengende und kraftverzehrende leibliche oder geistige Arbeit zu verrichten, Reisen welche einen längeren und beschwerlichen Weg zu Fuß zurückzulegen haben, ferner Arme, welche nicht so viel haben, daß sie sich einmal hinlänglich sättigen könnten, überhaupt alle, welche bei nur einmaliger Sättigung des Tages ihren Berufspflichten nicht nachkommen könnten, nach Bedarf und auch mehrmal des Tages Nahrung zu sich nehmen.)

Anstrengende Arbeit und hohes Alter entschuldigen wohl vom Abbruche für sich allein, aber nicht auch von der Enthaltung von Fleischspeisen.

Die Kirche pflegt das Fastengebot zu erleichtern, indem der Heilige Vater den Bischöfen Vollmachten erteilt, für ihre Diözesen oder für einzelne Gläubige aus rechtmäßigen Gründen Milderungen eintreten zu lassen.

II.

Dispensen.

Dispens vom Verbote, Fleischspeisen zu genießen, wird hiemit auf Grund der vom Hl. Apostolischen Stuhle am 8. Februar und 15. März 1906 wie auch am 12. März 1908 gnädigst gewährten Vollmacht erteilt:

A

im allgemeinen sämtlichen Gläubigen der Diözese.

1. für alle Sonn- und Wochentage der 40tägigen Faste mit Ausnahme:
 - a) des Aschermittwoches,
 - b) des Quatembermittwoches,
 - c) der Freitage dieser Zeit,
 - d) der letzten 3 Tage der Charwoche;
2. für die Samstag der vier Quatemberzeiten;
3. für die Vortage der Feste der hl. Apostel Petrus und Paulus, Mariä-Himmelfahrt und Allerheiligen;
4. für die Mittwoch der Adventzeit, mit Ausnahme des Quatembermittwoches;
5. für die Freitage, auf welche ein gebotener Feiertag fällt, oder an welchen ein Jahrmart oder eine außergewöhnliche kirchliche Festlichkeit im Orte gehalten wird.

Dieselbe Dispens wird auch für die mäßige Erfrischung des Abends an jenen Fasttagen zugestanden, an welchen vom Fleischverbote dispensiert wird, ausgenommen die Welt- und Klostergeistlichen, welche durch ihr Wort und das Beispiel ihres Lebens den Gläubigen voranleuchten sollen, die Zöglinge des größeren und des kleineren Seminars, die Ordensgesellschaften und alle Anstalten bei-

podřízené; avšak i při této výjimce značné úlevy se připouští. ¹⁾)

Bude tudíž dovoleno požívati masitých krmů po celý rok, vyjímaje toliko:

1. pátky, leč by na ně připadl nějaký svátek, výroční trh anebo mimořádná nějaká místní slavnost církevní;

2. středy čtvera suchých dnův;

3. středu popeleční;

4. poslední tři dny sv. týdne;

5. svatvečery Božího narození a letnic.

K úpravě postních jídel také sádlá užívati se dovoluje, vyjímaje toliko velký pátek.

B

pro jisté osoby a zvláštní případy:

1. Pocestní, nádenníci, dělníci a vůbec všichni, jimž jest stravovati se v hostincích, kantinách a místech podobných anebo bráti pokrmy z domů, kdež nelze dostati jídel postních anebo s velikou toliko obtíží, vázání jsou příkázáním o zdržování se masitých pokrmů jen o popelečnístředě, v poslední tři dny sv. týdne o svatvečeru letnic, a o štedrém večeru.

2. V restauracích nádražních zapovídá se železničním konduktorům a pocestným požívání masitých pokrmů jen na Velký pátek.

3. Totéž prominutí uděluje se osobám nacházejícím se v lázeňských místech za příčinou léčení, jakož i jejich rodinám a služebnictvu, dále osobám odkázaným stravovati se v rodinách, kdež se jim toliko masitých pokrmů poskytuje.

4. Nemocní, jsoucí v lékařském ošetřování, spravujeť se co do pokrmů předpisy lékařovými.

5. Kdož nejsou právě nemocní, ale nicméně pro tělesnou slabost anebo z jiných podstatnějších příčin prominutí jsou potřební, mohou zajisté nadíti se příznivého posouzení, podají-li žádost o další prominutí duchovním správcem, zpovědníkem anebo lékařem svým. Pro jednotlivé případy a na kratší lhůty zplnomocňují se tímto za podobných příčin duchovní správcové a zpovědníci.

Ostatně všem, kdož dispensę této užiti hodlají, dvou věcí všimati si jest:

a) že náhradou za nezdržování se masitých pokrmů povinni jsou modliti se (o každém dispen-

derlei Geschlechts, welche der bischöflichen Amtsgewalt unmittelbar oder mittelbar unterstehen; doch sind auch bei dieser Ausnahme bedeutende Erleichterungen zulässig geworden. ¹⁾)

Es werden also Fleischspeisen das ganze Jahr gestattet sein mit Ausnahme:

1. der Freitage, wenn nicht etwa ein gebotener Feiertag auf einen Freitag fällt oder im Orte ein Jahrmarkt oder eine außergewöhnliche kirchliche Feierlichkeit an einem Freitage gehalten wird;

2. der Mittwoche in den Quatemberzeiten;

3. des Aschermittwoches;

4. der letzten 3 Tage der Charwoche;

5. der Vortage vor Weihnachten und Pfingsten.

Zur Bereitung der Fastenspeisen darf mit Ausnahme des Charfreitags auch Fett gebraucht werden.

B

für einzelne Personen und in gewissen Fällen:

1. Reisende, Arbeiter, Tagelöhner und überhaupt Personen, die in Gasthäusern, Kantinen und ähnlichen Orten speisen oder ihre Kost aus Häusern nehmen müssen, in denen Fastenspeisen gar nicht oder nur schwer zu bekommen sind, sollen zur Beobachtung des Abstinenzgebotes lediglich gebunden sein am Aschermittwoche, in den letzten 3 Tagen der Charwoche, am Vortage vor Pfingsten und am Hl. Abend vor Weihnachten.

2. In Bahnhof=Restorationen haben Eisenbahn=Kondukteure und Reisende wenigstens am Charfreitage vom Fleischessen sich zu enthalten.

3. Personen, die krankheits halber in Badeorten verweilen, samt Familie und Dienerschaft, ebenso auch Personen, die in Abhängigkeit von Familien leben, wo man ihnen bloß Fleischspeisen verabreicht, mögen derselben Dispens sich erfreuen.

4. Kranke, die in ärztlicher Behandlung stehen, werden in Bezug auf die Wahl der Speisen an die Vorschrift des Arztes verwiesen.

5. Personen, die nicht eigentlich krank sind, aber wegen körperlicher Schwäche oder aus sonst erheblichen Gründen einer Dispens bedürfen, werden eine wohlwollende Würdigung finden, wenn sie ein Gesuch um Nachsicht durch ihren Seelsorger, Beichtvater oder Arzt einbringen. Zur vorübergehenden Dispenserteilung aus den eben erwähnten Gründen werden hiemit die Seelsorger und Beichtväter ermächtigt.

Übrigens ist beim Gebrauche der Dispens nicht zu übersehen:

a) daß als Ersatz für die Nichtenthaltung von Fleischspeisen Gebet (1 Vaterunser mit dem Englischen Grusse

¹⁾ Quatenus Apostolica Sedes de hoc rigore jam remiserit, ex Actis Februarii 1906 repetimus, interdictum carniū esum ad ferias IV. Quadragesimae et Adventus, sabbata Quatuor Temporum et vigiliis Ss. Petri et Pauli, Assumptionis B. Mariae V. et OO. Sanctorum restringi, de cetero verum quam maxime observandum commendari.

sovaném dni, tedy i o nedělích čtyřicetidenního postu, jednou Otčenáš, Zdravas a Věřím ke cti hořkého umučení Páně), pokud možno udělovati almužny a konati jinak ještě tělesné i duchovní skutky milosrdenství;

b) že není jim dovoleno o postních dnech druhého způsobu (viz svrchu I. 2), jakmile dispense použiji, jakož i o nedělích 40denního postu mimo masité pokrmy i ryb požívati.

Zdržuje-li se kdo v diecesi cizí, povinen jest spravovati se postním řádem tam platným, příslušíci c. a kr. vojska stálého postním řádem nejdůst. polního apoštolského vikariatu. Příslušníkům pak c. kr. zeměbrany, četníkům a strážníkům finančním říditi se jest postním řádem kurrendou 3. roku 1902. pro c. k. zeměbranu pro dobu služby výkonné vydaným a na c. k. četnictvo a finanční stráž službu konající později rozšířeným. Dle toho jest jim toliko ve svatvečer Božího narození a Velký pátek masitých pokrmů se zdržovati a jest jim vzhledem ku těžkým jejich povinnostem také dovoleno, o dnech ujmy vícekrát za den do syta se najísti. Prominuti záповědi masitých pokrmů o povinných dnech postních, nikoli však ujmy, platí také pro dospělé členy rodin důstojníků a poddůstojníků.

K řeholníkům a řeholnicím se postní tento řád vztahuje jen co do večerního občerstvení, jinak platí pro ně předpisy a stanovy řeholní.

Dáno v Olomouci dne 26. ledna léta Páně 1911.

† František Saleský,
kníže-arcibiskup.

und dem Apostolischen Glaubensbekenntnisse zu Ehren des bitteren Leidens des Herrn für jeden dispensierten Tag, also auch an den Sonntagen der 40tägigen Faste), wo möglich auch Almosen und sonstige leibliche und geistliche Werke der Barmherzigkeit einzutreten haben;

b) daß es nicht gestattet ist, an den Fasttagen zweiter Art (oben I. 2.), an welchen man von der Dispens Gebrauch macht, und an den Sonntagen der 40tägigen Faste nebst den Fleisch- auch Fischspeisen zu genießen.

Beim Aufenthalt in fremden Diözesen hat man sich nach der dortigen Fastenordnung, die Angehörigen des k. u. k. stehenden Heeres nach der Fastenordnung des hochwürdigsten apostolischen Feldvikariats, die Angehörigen der k. k. Landwehr, Gendarmerie und Finanzwache nach der mit Kurrende 3 vom Jahre 1902 für die k. k. Landwehr für die Dauer des Präsenzdienstes besonders erlassenen und später auch auf die im Dienste befindliche k. k. Gendarmerie und Finanzwache ausgedehnten Fastenordnung zu richten. Darnach haben sich dieselben nur am Hl. Abend und Charfreitag der Fleischspeisen zu enthalten und ist ihnen mit Rücksicht auf die ihnen obliegenden schweren Dienste auch gestattet, an den Abbruchtagen sich mehr als einmal im Tage zu sättigen. Die Dispens von der Enthaltung von Fleischspeisen an den gebotenen Fasttagen, doch nicht vom Abbruch, erstreckt sich auch auf die erwachsenen Mitglieder der Offiziers- und Unteroffiziersfamilien.

Auf Regularen und Klosterfrauen bezieht sich vorstehende Fastenordnung nur in Betreff der Abend-erfrischung; im übrigen haben die Vorschriften ihrer heiligen Regel und ihrer Ordensstatuten zu gelten.

Gegeben in Olmütz, den 26. Jänner im Jahre des Heils 1911.

† Franz Sales,
Fürst-Erzbischof.